

DET KONGELEGE
FISKERIDEPARTEMENT

St.meld. nr. 43

(2002–2003)

Om dei fiskeriavtalane Noreg har inngått
med andre land for 2003 og fisket etter
avtalane i 2001 og 2002

Innhald

0	Forord	5	4.1.1	Fellesbestandane i Barentshavet	27
1	Samandrag	6	4.1.2	Botnfisk og sild i Nordsjøen	28
2	Innleiing	9	4.1.3	Makrell i Nordaust-Atlanteren	29
2.1	Oppretting av dei økonomiske sonene .	9	4.1.4	Norsk vårgytande sild	29
2.2	Regulering av utanlandsk fiske i norske jurisdiksjonsområde	11	4.2	Generelle merknader	30
3	Dei ulike fiskeriavtalane for 2003 ...	12	5	Kontrollordningar	31
3.1	Det førebuande arbeidet	13	5.1	Kontroll av fiske i norske jurisdiksjonsområde	31
3.2	Kvoteavtalane for 2003	13	5.2	Kontrollsamarbeid	32
3.2.1	Noreg – Russland	13	5.3	Tiltak mot uregulert fiske	32
3.2.2	Noreg – EU (fisket i Nordsjøen, Barentshavet, vest av dei britiske øyane og ved Grønland)	15	6	Fisket etter avtalane i 2001 og 2002	34
3.2.3	Noreg – Færøyane	17	6.1	Norsk utnytting av kvotar	34
3.2.4	Noreg – Grønland	18	6.1.1	Noreg – Russland	34
3.2.5	Noreg – Island	19	6.1.2	Noreg – EU	35
3.2.6	Noreg – EU (Skagerrak/Kattegat)	19	6.1.3	Noreg – Færøyane	37
3.2.7	Noreg – EU (Sverige)	20	6.1.4	Noreg – Grønland	38
3.2.8	Noreg – Polen	20	6.1.5	Noreg – Island	39
3.3	Fleirsidig fiskerisamarbeid	20	6.1.6	Noreg, Grønland og Island, om loddebestanden ved Island, Grønland og Jan Mayen	39
3.3.1	Regulering av norsk vårgytande sild i Nordaust-Atlanteren	20	6.1.7	Noreg – EU (Sverige – Danmark), om fisket i Skagerrak/Kattegat	39
3.3.2	Regulering av lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen	21	6.1.8	Norsk fiske i det Nordvestlege – Atlanterhavet	40
3.3.3	Forhandlingar om eit forvaltningsregime for kolmule	21	6.1.9	Norsk fiske i Irmingerhavet	41
3.3.4	Regulering av makrell	21	6.1.10	Norsk vårgytande sild – fempartsavtala	41
3.4	Regionale forvaltningsorganisasjonar ...	21	6.2	Utanlandsk utnytting av kvotar i norske havområde i 2001 og 2002	42
3.4.1	NAFO	21	6.2.1	Russland – Noreg	42
3.4.2	NEAFC	24	6.2.2	EU – Noreg	43
3.4.3	IWC, NAMMCO og CITES	25	6.2.3	Færøyane – Noreg	44
3.4.4	CCAMLR	25	6.2.4	Grønland – Noreg	45
3.4.5	ICCAT	26	6.2.5	Island – Noreg	46
3.4.6	SEAFO	26	6.2.6	EU (Sverige og Danmark) – Noreg, om fisket i Skagerrak/Kattegat	46
4	Langsiktige forvaltningsplanar	27	6.2.7	Sverige – Noreg	47
4.1	Presentasjon av dei ulike forvaltningsplanane	27	6.2.8	Polen – Noreg	47

DET KONGELEGE
FISKERIDEPARTEMENT

St.meld. nr. 43

(2002–2003)

Om dei fiskeriavtalane Noreg har inngått med andre land for 2003 og fisket etter avtalane i 2001 og 2002

*Tilråding frå Fiskeridepartementet av 27. juni 2003,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Bondevik II)*

0 Forord

Fiskeridepartementet legg med dette fram ei melding til Stortinget om dei fiskeriavtalane Noreg inngår med andre land. Ei slik melding skal leggjast fram årleg. Meldinga vart første gong lagt fram i 1995. Ein viser i den samanheng til St meld nr 49 (1994–95) om dei årlege fiskeriavtalane Noreg inngår med andre land. I denne meldinga la Fiskeridepartementet vekt på å gje ei omtale av det rammeverket som vart inngått i tilknytning til utvidinga av den norske økonomiske sona på syttitalet, og som ligg til grunn for dei årlege kvoteforhandlingane (rammeavtalane). Desse avtalane er ikkje særskilt omtalt i denne meldinga.

Denne meldinga omtalar kvoteavtalane for 2003, norsk deltaking i fleirsidig fiskerisamarbeid

og i regionale forvaltningsorganisasjonar, og dei langsiktige forvaltningsplanane Noreg har vedteke saman med andre land. Det vert vidare gjort greie for dei kontrolltiltaka som er sette i verk i Noreg si økonomiske sone (NØS) for å kontrollere norsk og utanlandsk fiske på tildelte kvotar. Meldinga gjer også kort greie for kontrollsamarbeidet med andre land og tiltak mot uregulert fiske. Til sist gir meldinga ei oversikt over utnyttinga av kvotar av norske og utanlandske fiskarar i 2001 og 2002, og kva slags fartøygrupper som fiskar på dei kvotane Noreg har i andre land sine soner.

Kvoteavtalane for 2003 finst på Fiskeridepartementet sine heimesider: <http://www.dep.no/fid/>

1 Samandrag

Kvoteavtalan for 2003, deltaking i fleirsidig fiskerisamarbeid og i regionale forvaltningsorganisasjonar

I fiskeriforhandlingane med Russland om ei kvote-avtale for 2003 vart partane samde om å føre vidare avtalen som dei inngjekk hausten 2000 om ein totalkvote (TAC) for norsk arktisk torsk på 395.000 tonn, medrekna 40.000 tonn murmansktorsk for kvart av åra 2001–2003. Det same gjeld kvoten på 40.000 tonn norsk kysttorsk for kvart av åra. Med den treårige kvoten forventar partane framleis å redusere fiskepresset og byggje opp gytebestanden i perioden.

Noreg og Russland har sett ein totalkvote for norsk arktisk hyse på 101.000 tonn og ein loddekvote på 310.000 tonn for 2003. Noreg og Russland er også for 2003 samde om eit kvotebytte på eksklusive bestandar.

Partane har også fastsett langsiktige forvaltningsplanar for fellesbestandene torsk, hyse og lodde som tek til å gjelde frå 2004.

Noreg og Russland har fastsett ein totalkvote på 800.000 kongekrabbar for 2003, fordelt med 600.000 krabbar til Russland og 200.000 til Noreg. Norske og russiske forskarar har dessutan fått i oppdrag å utarbeide eit vitenskapleg grunnlag for oppretting av ei vestgrense for fellesforvaltninga av kongekrabbe.

Eit hovudfokus for samarbeidet mellom Noreg og Russland om forvaltning og kontroll i Barentshavet i 2003 vil vere å føre vidare arbeidet med eit forenkla og elektronisk basert rapporteringssystem for fiskefartøy, inklusive eit system for elektronisk utveksling av fangstdata på fartøynivå.

Kvoteavtalen med EU for 2003 speglar den vanskelege bestandssituasjonen for botnfisk i Nordsjøen. Situasjonen for fleire av botnfiskbestandane i Nordsjøen er ytterlegare forverra frå i fjor, og er særskilt kritisk for nordsjøtorsken. Noreg og EU vart i kvoteavtalen for 2003 difor samde om å redusere totalkvoten for torsk med 45 % frå 2002 og halde fram med det felles arbeidet med å betre beskatninga av botnfisk.

I 1999 vart Noreg, EU og Færøyane samde om ei trepartsavtale for forvaltning av makrell i Nordaust-Atlanteren. Med denne avtalen aksepterte

Noreg og EU at Færøyane er kyststat til makrellen. Partane inngjekk nye årlege avtalar i 2000 og 2001, og vart i 2002 einige om å fastsetje ein «referanse-TAC» på 500.000 tonn for 2003 med same fordeling mellom partane som tidlegare.

Fordelinga av makrell mellom Noreg og EU er eit spørsmål som partane forhandlar om og følgjer opp i dei årlege tosidige forhandlingane.

Referanse-TAC'en som vart vedteke av dei tre kyststatane var utgangspunkt for drøftingane i NEAFC om regulering av makrellfisket i internasjonalt farvatn for 2003. NEAFC vedtok for 2003 ei regulering av makrellfisket i internasjonalt farvatn med ein kvote på 56.610 tonn makrell for dette området. Island har sett fram ein formell reservasjon mot denne reguleringa.

Noreg har for 2003 inngått kvoteavtalar med EU om fisket i Skagerrak/Kattegat og om svensk fiske i den norske delen av Nordsjøen. Noreg har vidare inngått bilaterale kvoteavtalar for 2003 med Færøyane, Grønland, og Polen. Det er for 2003 også utveksla kvotar med Island i tråd med «Smottholavtala» og den tilhøyrande tosidige avtalen. Island valde 30. oktober 2002 å seie opp trepartsavtala med Noreg om regulering av lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen. Avgjerda vil ha verknad frå 1. mai 2003.

Det er ikkje inngått ei fempartsavtale mellom Noreg, Russland, EU, Færøyane og Island om regulering av fisket etter norsk vårgytande sild i Nordaust-Atlanteren for 2003. Noreg har i mangel av ei fempartsavtale inngått bilaterale avtalar for 2003 med EU, Færøyane og Russland. EU, Færøyane og Russland kan såleis fiske heile kvotane sine på høvesvis 48.493, 29.523 og 96.702 tonn sild i NØS nord om 62°N eller i fiskerisona ved Jan Mayen.

Sidan 1999 har dei landa som er definert som kyststatar til kolmule – Noreg, EU, Færøyane, Island og Grønland – arbeidd med å etablere eit forvaltningsregime for heile kolmulebestanden. Desse partane er einige om at ein må sikte seg inn mot eit reguleringssystem med to komponentar, eit kyststatsregime og ein separat NEAFC-regulering av fisket i internasjonalt farvatn. Kyststatane har sidan februar 2000 hatt ti drøftingar om kolmuleforvaltninga utan å kome til ei endeleg løysing.

Med verknad frå 1996 vedtok NEAFC ei multi-

lateral avtale for fiske av uer i Irmingerhavet. Noreg er etter denne avtala tildelt ein kvote på 4.361 tonn i 2003.

Delar av uerbestanden i Irmingerhavet som vert forvalta av NEAFC har dei seinaste åra vore observert og delvis utnytta i NAFO-området. Den norske uerkvoten for 2003 er, som i 2001 og 2002, ein totalkvote for begge områdene.

Rekefisket ved «Flemish Cap» (NAFO område) har sidan 1996 vore regulert gjennom grenser for talet på fartøy som kan delta i fisket og grenser for det samla talet på døgn som fartøya kan fiske. Norske fartøy kan samanlagt fiske i 1.985 fiskedøgn i 2003. 32 norske fartøy kan ta del i fangsten.

Noreg har også i 2002 vore representert i ulike møte i globale og regionale forvaltnings- og verneorganisasjonar som IWC, NAMMCO, CITES, CCAMLR og ICCAT. Noreg er også medlem i SEAFO.

Langsiktige forvaltningsplanar

Sidan 1997 har Noreg vore med på å vedta langsiktige forvaltningsplanar for alle fellesbestandane i Barentshavet saman med Russland, dei viktigaste botnfiskbestandane og sild i Nordsjøen saman med EU, makrell i Nordaust-Atlanteren saman med EU og Færøyane, og norsk vårgytande sild saman med EU, Russland, Island og Færøyane. Slike planar er ein viktig føresetnad for å oppnå målet om ei berekraftig forvaltning av alle dei kommersielle fiskebestandane som Noreg deler med andre land.

Kontrollordningar

Noreg har no fått på plass kontrollavtalar og avtalar om gjensidig satellittsporing med dei viktigaste samarbeidspartane på fiskerisektoren mellom anna med Russland og EU-landa.

Fiskeridepartementet vedtok 1. juni 2000 satellittovervaking av alle norske fiske- og fangstfartøy over 24 m. Slike fartøy vil vere underlagt sporing i område både under norsk og utanlandsk fiskerijurisdiksjon. Vidare vil alle norske fartøy, uavhengig av storleik, sporast ved fiske i internasjonalt farvatn. Utanlandske fiskefartøy vert underlagt krav om satellittsporing i Noreg si økonomiske sone i tråd med det tidspunkt som er avtala i dei ulike tosidige avtalane.

Norske myndigheiter har dei seinare åra innført ei rekkje tiltak for å hindre ulovleg og uregulert fiske. Eit sentralt tiltak har vore den såkalla «svartelistinga» av fartøy som har drive uønska aktivitet i område utanfor norsk jurisdiksjon. Fartøy som har delteke i uregulert fiske i internasjonalt farvatn kan bli

nekta lisens i Noreg si økonomiske sone. Ein kan vidare nekte fartøyet å føre norsk flagg og under visse vilkår også nekte slike fartøy å lande fangst.

Norsk utnytting av kvotar

Dei norske fartøya har nytta kvotane på fellesbestandane torsk og hyse nord om 62°N fullt ut i 2001 og 2002.

I Nordsjøen vart dei norske kvotane på fellesbestandane makrell og sild oppfiska i 2001 og 2002, medan sei ikkje vart nytta fullt ut i 2002. Kvotane på dei andre konsumfellesbestandane vart ikkje utnytta i same høge grad.

Til saman vart det i 2001 fiska 191.000 tonn kolmule i internasjonalt område medan det i 2002 vart fiska 225.000 tonn. I 2001 og 2002 vart kolmulekvotane i både Færøysona og EU-sona nytta fullt ut.

Norske linefartøy utnytta omlag 61 % av botnfiskkvotane av blålange, lange og brosme i EU sine farvatn i 2001, mens graden av utnytting var om lag 56 % i 2002. I færøyske farvatn har norske fartøy fiska heile botnfiskkvoten i både 2001 og i 2002.

Noreg har kvotar ved Grønland etter dei årlege kvoteavtalene med Grønland og EU. For norske fiskarar er kvotane på blåkveite, kveite, uer og reker av stor verdi. Desse kvotane blir godt utnytta.

I sesongen 2001/2002 fiska ikkje dei norske fartøya heile den norske loddekvoten i områda ved Jan Mayen, Grønland og Island, medan dei i 2002/2003 nytta kvoten fullt ut.

Det norske fisket i Skagerrak var i hovudsak konsentrert om reker og sild i 2001 og 2002.

Rekefisket ved Flemish Cap vart innsatsregulert i 1996. Rekefisket ved Flemish Cap er eit viktig potensielt driftsalternativ for rekeflåten, særleg er dette tilfelle for Grønlandsrekeflåten. Deltakinga var høg i 2001 men avtok i 2002.

I tillegg til fisket innanfor kvoteavtalar med andre land, har norske fartøy sidan 1990 fiska uer i internasjonalt område i Irmingerhavet. Dette fisket nådde ein topp i 1992 og 1993 med omlag 14.600 tonn begge åra. I 2001 vart det fiska om lag 4.000 tonn, i 2002 om lag 4.600 tonn.

Utanlandsk utnytting av kvotar

Når det gjeld utanlandsk utnytting av kvotar er det eit generelt trekk at kvotane av torsk, hyse og sei nord om 62°N er godt utnytta av dei landa som har kvoterettar i området.

Hovudtyngda av EU sitt fiske i Nordsjøen og i Skagerrak skjer på botnfiskartar (torsk, hyse, sei o.a.), sild, makrell og industrifisk som tobis, augepål og kolmule. I følge offisiell fangststatistikk har

EU i dei seinare åra hatt relativt god utnytting av kvotane sine av torsk, hyse og sei i Nordsjøen. Utnyttinga av dei fastsette kvotane i Skagerrak var også gjennomgåande høg for EU.

Når det gjeld EU sitt fiske i NØS i Nordsjøen var det låg utnytting av kvotane med unntak for makrell der kvoteutnyttinga var høvesvis 71 % og 77 % i 2001 og 2002.

I 2001 fiska Færøyane heile seikvoten sin i NØS i Nordsjøen, i 2002 var fangsten litt lågare. I høve til

kvotane sine har Færøyane fiska mykje sild og makrell i Nordsjøen i 2001 og 2002.

Grønland har sidan kvoteavtala vart inngått i 1991 vore lite aktiv i fiske på konsumartar i Nordsjøen. I 2001 og 2002 har det vore aktivitet frå eitt grønlandsk fartøy.

I hovudsak utnyttar Sverige godt dei svenske bilaterale kvotane sine i norsk del av Nordsjøen, og Polen har tradisjonelt nytta seikvoten sin godt.

2 Innleiing

Ved Regjeringa si erklæring av 26. september 1974 vart hovudlinene i fiskeripolitikken presenterte. Ved opprettinga av økonomiske soner i tråd med det nye havrettsregimet, ønskte Regjeringa å medverke til at nyordningane i fiskeria i verda ikkje skulle verke forstyrrande på forholdet til andre land. Den norske fiskeripolitikken skulle gjennomførast i kontakt og forhandlingar med dei landa som vart påverka av dei norske utvidingstiltaka.

Regjeringa freista såleis å kome fram til ordningar med desse landa, som bygde på byterelasjonar, nedtrapping av fiske over tid eller som tok omsyn til særlege interesser og vilkår.

Ein omfattande del av norsk fiske (målt i vekt) skjer på bestandar som vi deler med andre land. Dette var bakgrunnen for at Regjeringa forhandla fram rammeavtaler som både gav fiskekvotar til dei landa som utvidinga til 200 n. mils økonomisk sone fekk verknad for frå 1. januar 1977, og som tok vare på tradisjonelle norske fiskeinteresser i dei økonomiske sonene til andre land.

Etter FN sin havrettskonvensjon av 10. desember 1982, har kyststatane suverene rettar til å utnytte ressursane i havet innanfor dei økonomiske sonene. Dei kyststatane som deler ein eller fleire fiskebestandar skal samarbeide om regulering og vern av bestandane.

Utvidinga av nasjonal fiskerijurisdiksjon til 200 nautiske mil på slutten av syttitalet, førte såleis til ein overgang frå fleirsidige forhandlingar innan ramma av NEAFC (Northeast Atlantic Fisheries Commission) til tosidige forhandlingar mellom dei kyststatane som saman har suverene rettar til fiskebestandane. Dette inneber at såkalla tredjeland som ikkje har rettar som kyststat i det aktuelle området, ikkje tek del i avgjerder om forvaltninga av bestandane, slik dei gjorde tidlegare.

Kyststatane har ei plikt til å fremje ei forsvarleg ressursforvaltning som samstundes skal ta omsyn til dei økonomiske behova til kystbefolkninga. Norske styresmakter legg vekt på dette når den norske

fiskeripolitikken blir utforma. I tråd med dette fører Noreg årleg to- og fleirsidige forhandlingar med ei rekkje land om forvaltning og vern av fiskebestandar, om gjensidig fangstløyve- og fiskekvotar, og om einsidig løyve for nokre land sine fiskarar til å fiske i dei norske 200-mils sonene. Noreg har inngått ulike typar fiskeriatvatar som opnar for utanlandsk fiske i norske havområde. Noreg har mellom anna inngått avtalar om forvaltning av felles fiskebestandar og kvotebytte på eksklusive bestandar med Russland og EU, og avtaler om gjensidige fangstrettar med Færøyane, Grønland og Island (for meir informasjon om rammeavtalene, sjå St meld nr 49 (1994–95)).

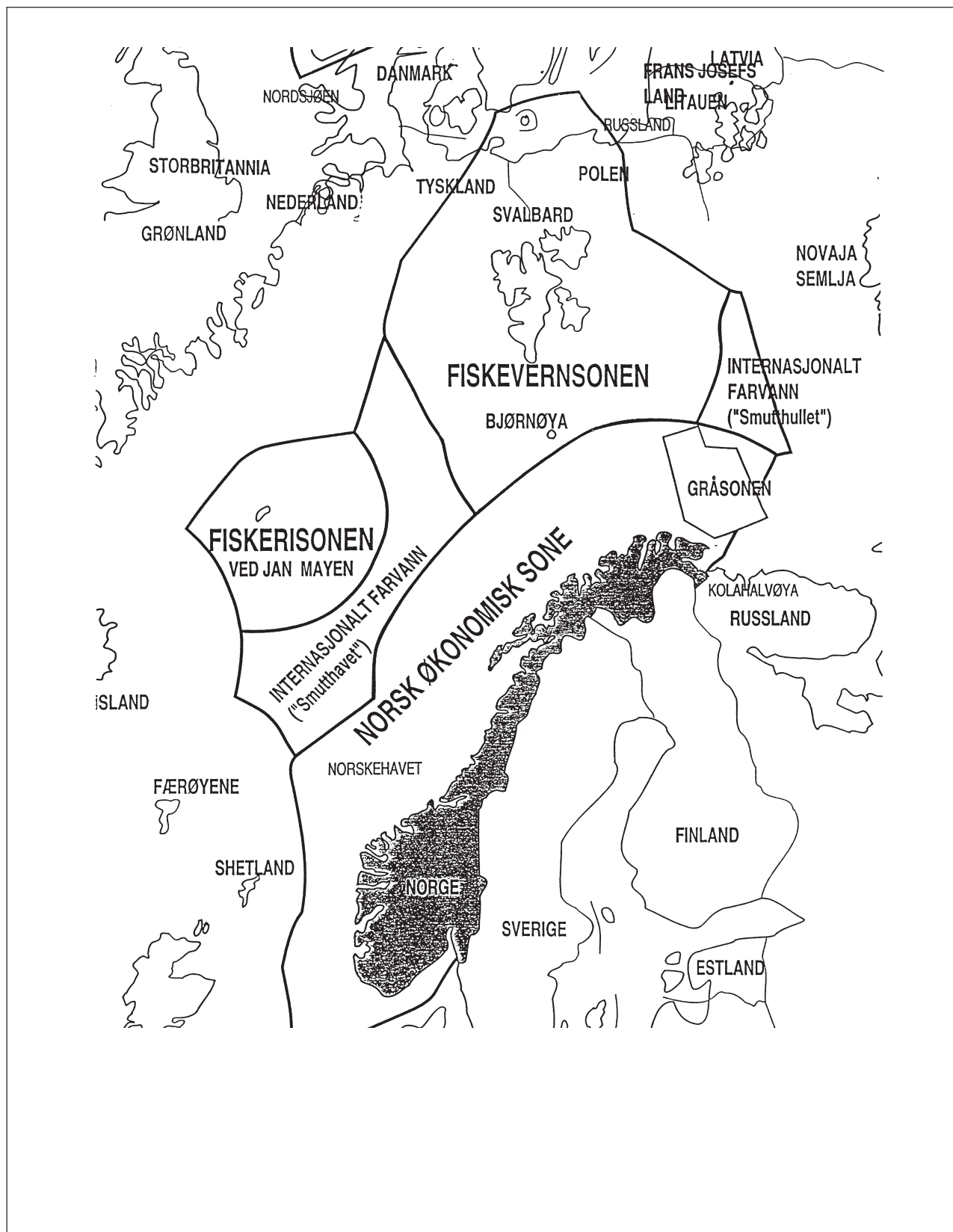
Stortinget gav 11. juni 1996 samtykke til ratifikasjon av FNs havrettskonvensjon av 10. desember 1982 og FN-konvensjonen av 4. desember 1995 om fiske på det opne hav, som supplerer FNs havrettskonvensjon av 10. desember 1982. FN-avtala om fiske på det opne hav forpliktar også til samarbeid om forsvarleg forvaltning av vandrande og langt migrerande bestandar. Noreg har derfor i aukande grad og på ulikt sett teke del i samarbeidet i ulike relevante internasjonale organisasjonar.

2.1 Oppretting av dei økonomiske sonene

Ved kgl. res. av 17. desember 1976 vart Noreg si økonomiske sone på 200 nautiske mil oppretta med verknad frå 1. januar 1977. Vidare vart det ved kgl.res. av 3. juni 1977 oppretta ei fiskevernzone på 200 nautiske mil rundt Svalbard med verknad frå 15. juni 1977. Ved kgl.res. av 23. mai 1980 vart ei fiskerisone på 200 nautiske mil rundt Jan Mayen oppretta med verknad frå 29. mai 1980.

Figur 2.1 viser dei ulike sonene under norsk jurisdiksjon og dei internasjonale havområda «Smøthølet» i Barentshavet og «Smøthavet» i Norskehavet.

Om dei fiskeriavtalane Noreg har inngått med andre land for 2003 og fisket etter avtalane i 2001 og 2002

Figur 2.1 Soner

2.2 Regulering av utanlandsk fiske i norske jurisdiksjonsområde

Det er eit generelt forbod mot fiske i Noreg si økonomiske sone og i fiskerisona rundt Jan Mayen for fiskarar som ikkje er norske statsborgarar. Regjeringa kan likevel fastsetje forskrifter som opnar for eit regulert og avgrensa utanlandsk fiske i samsvar med dei fiskeriatvalane som er inngått med andre land.

I forskrift av 13. mai 1977 «om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone», er det fastsett detaljerte reglar for utøvinga av fisket. Det er krav om lisens for utanlandske fartøy som skal fiske i norsk sone, for å sikre at fangsttinnssatsen er i samsvar med dei tildelte kvotane og for å gjere ein effektiv kontroll mogleg. Utanlandske fartøy skal sende fangstrapportar til norske styresmakter kvar veke.

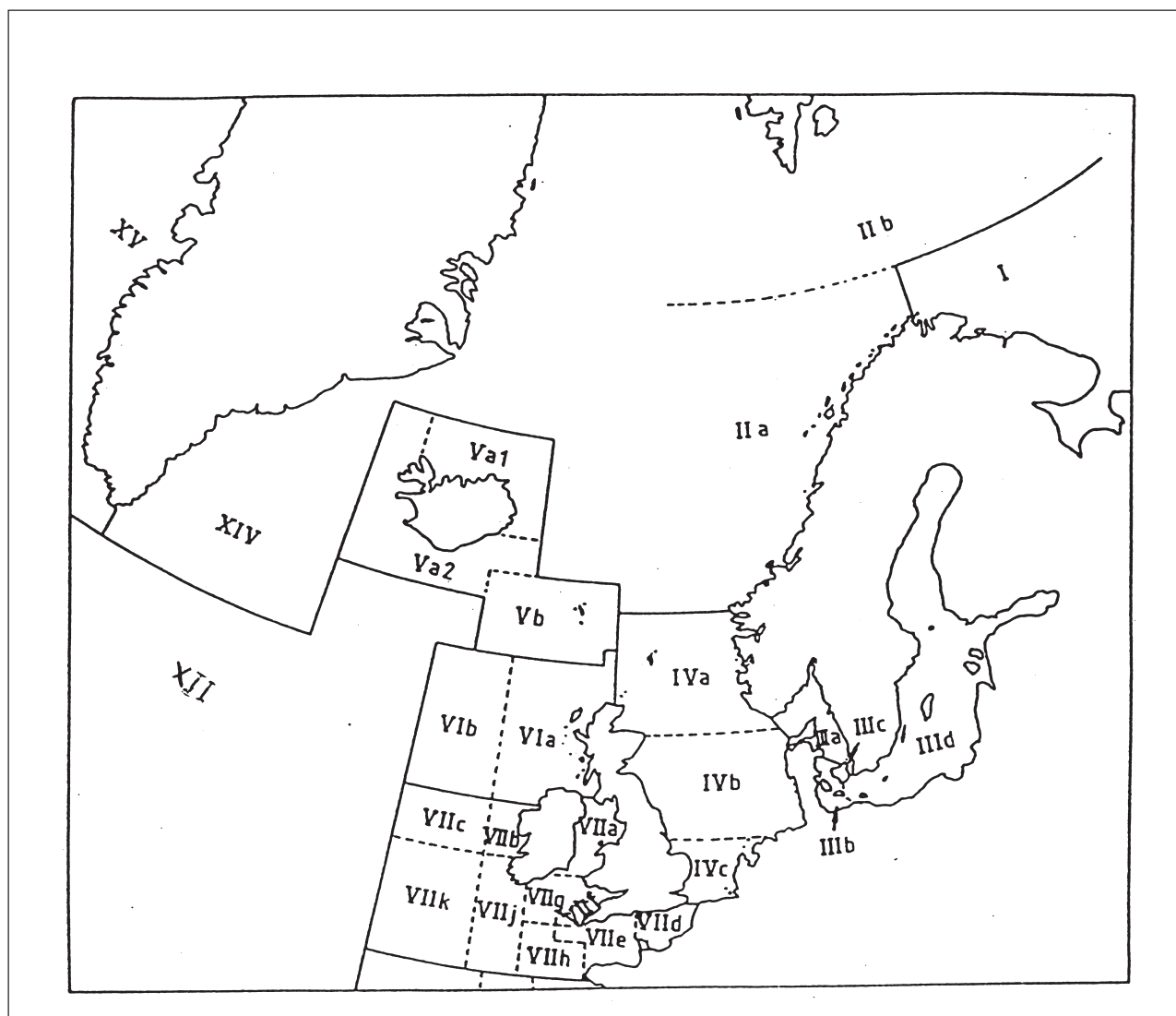
I forskrift av 23. desember 1980 «om utlendingers fiske og fangst i fiskerisonen ved Jan Mayen», er det fastsett detaljerte reglar for utanlandsk fiske i fiskerisona rundt Jan Mayen. Dette regelverket er i

hovudsak samanfallande med reglane for utanlandsk fiske i Noreg si økonomiske sone.

Forskrifter for fiskevernsona ved Svalbard er sette i verk på ikkje-diskriminerande grunnlag for både norske og utanlandske fartøy. Det er fastsett forskrifter for rapportering av fangstar, bruk av reiskap, reglar om minstemål og område med forbod mot fangst for å verne om ungfisken. Frå 1986 er det fastsett årlege kvotereguleringar i fiskevernsona for fiske etter norsk arktisk torsk. Frå og med 1995 har det av omsyn til bestandssituasjonen, vore fastsett forbod mot fiske etter blåkveite, sild, lodde og frå 1997 vart det også innført eit forbod mot fiske etter uer. I forskrifter av 19. juli 1996 vart rekefisket ved Svalbard regulert gjennom fastsetting av grenser for innsats i fisket.

Etter forskriftene kan berre nasjonar som har drive eit tradisjonelt fiske etter reker ved Svalbard, delta i dette fisket med eit avgrensa tall på fartøy (Canada, Estland, Litauen, Færøyane, Grønland, Island, EU, Noreg, Russland). For å motverke at rekefisket ekspanderer, vart rekefisket frå 1997 for dei aktuelle landa også regulert med fiskedøgn.

Noreg tek vidare del i forhandlingane om makrell både i forhold til trepartsavtalen mellom Noreg, EU og Færøyane og i forhandlingane om inter-

Figur 3.1 ICES – fiskeristatistiske områder

nasjonale makrellreguleringar. Noreg er dessutan med i forhandlingane om etablering av eit internasjonalt forvaltningsregime for kolmule.

Noreg er medlem og tek del i dei årlege møta i dei regionale fiskeriforvaltningsorganisasjonane NAFO («Northwest Atlantic Fisheries Organization») og NEAFC («North East Atlantic Fisheries Commission»). Frå norsk side deltek ein også i IWC («International Whaling Commission») og NAMMCO («North Atlantic Marine Mammal Commission») i forhold til forvaltninga av kval. Partsmøtene til CITES («Convention of International Trade on Endangered Species of Fauna and Flora»), som Noreg deltek i, er også viktige i forhold til forvaltninga av kval. Som medlem i CCAMLR («Commission for the Conservation of Antarctic Marine Living Resources») er Noreg representert på organisasjonen sine møter. Noreg tek også del i det internasjonale fiskerisamarbeidet innan organisasjonen ICCAT («International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas») som observatør. Noreg er dessutan medlem i den regionale forvaltningsorganisasjonen SEAFO («South East Atlantic Fisheries Organization»).

3.1 Det førebuande arbeidet

Noreg er medlem i Det internasjonale havforskningsrådet, ICES («International Council for the Exploration of the Sea»). ICES er ein ubunden, vitenskapleg organisasjon som gir regionale fiskeri- og miljøorganisasjonar, EU og statane ved Nord-Atlanteren råd om forvaltninga av dei marine ressursane og det marine miljøet i området. ICES har ein rådgjevande komité for fiskeriforvaltning, ACFM («Advisory Committee on Fisheries Management»). ACFM hentar inn vitenskapleg bakgrunnsmateriale frå medlemslanda og gir årlege råd om fangstmengder for dei viktigaste fiskeslagane i Nordaust-Atlanteren. (For meir informasjon, sjå: <http://www.ices.dk/>).

Dei årlege forhandlingane Noreg fører med andre land er baserte på rådgjevinga frå ICES.

Figur 3.1 viser dei ulike statistikkområda som ICES nyttar i si rådgjeving.

Til grunn for Fiskeridepartementet si utnemning av delegasjon til dei forskjellige fiskeriforhandlingane som Noreg deltek i ligg ei balansert vurdering som i hovudsak byggjar på at dei partane forhandlingane vedkjem skal vere representert, at delegasjonen må ha ein handterleg storleik og forhandlingstaktiske omsyn. Tradisjonelt har delega-

sjonane bestått av representantar frå Fiskeridepartementet, Utanriksdepartementet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Norges Fiskarlag, Norsk Sjømannsforbund og Fiskerinæringens Landsforening. Kven forhandlingane kan seiast å vedkoma vil like fullt kunne vurderast på sjølvstendig grunnlag frå år til år. Til dømes var fylkeskommunane for fyrste gong representert i den norske delegasjonen til fiskeriforhandlingane med Russland hausten 2002.

Før forhandlingane med andre land om forvaltningsspørsmål startar, held Fiskeridepartementet konsultasjonar med organisasjonane i næringa. På desse møta blir det gjort greie for tilrådingane frå ICES, og opplegget for forhandlingane med dei enkelte landa blir drøfta. Her blir grunnlaget for kva som skal vere instruksjonen for forhandlingsdelegasjonen lagt. Denne instruksjonen blir endeleg klarert av fiskeriministeren. Dersom særlege omsyn talar for det, rådfører fiskeriministeren seg med resten av Regjeringa.

3.2 Kvotearvatalane for 2002

Avtalar om gjensidige fangstkvotar

3.2.1 Noreg – Russland

Dei viktigaste fiskebestandane i Barentshavet har eit utbreiingsområde som dekkjer norsk og russisk sone og fiskevernsona rundt Svalbard. År om anna er det også mogleg å fiske torsk i internasjonalt farvatn.

I regi av Den blanda norsk-russiske fiskerikommisjonen fører Noreg og Russland årleg kvoteforhandlingar om totalkvotar for fellesbestandane i Barentshavet. Fellesbestandane er norsk arktisk torsk, norsk arktisk hyse og lodde. Partane avtalar også fordeling av kvotane mellom Noreg, Russland og tredjeland. Det er semje mellom partane om ei fast prosentvis fordeling av fellesbestandane. Etter avsetjing til tredjeland, blir kvotane for norsk arktisk torsk og norsk arktisk hyse fordelte med 50 % til kvar av partane. Tredjelandskvoten av norsk arktisk torsk og hyse blir fordelt med 60 % til Noreg si økonomiske sone (NØS) og 40 % til Russland si økonomiske sone (RØS). Avtala opnar for at partane kan fiske delar av sine kvotar på desse bestandane i den andre parten si sone. Loddebestanden er fordelt med 60 % til Noreg og 40 % til Russland. Avtala inneber også kvotebyte på eksklusive, nasjonale fiskebestandar.

Kvoteartalen for 2003 mellom Noreg og Russland vart underskriven i Kabelvåg 8. november 2002.

Partane vart samde om å føre vidare avtalen som dei inngjekk hausten 2000 om ein totalkvote (TAC) for norsk arktisk torsk på 395.000 tonn, medrekna 40.000 tonn murmanskorsk for kvart av åra 2001–2003. Det same gjeld kvoten på 40.000 tonn norsk kysttorsk for kvart av åra. Med den tre-årige kvoten forventar partane framleis å redusere fiskepresset og byggje opp gytebestanden i perioden.

Noreg og Russland vart vidare samde om ein langsiktig forvaltningsplan for torsk som tek til å gjelde frå 2004. I korte trekk går forvaltningsplanen ut på at ein arbeider for å halde det gjennomsnittlige fiskedøyingstalet på føre-var nivå i gåande 3-års perioder samstundes som kvotesvingingane jamnast ut frå år til år med maksimalt $\pm 10\%$.

Det er sett av ein torskekvote til tredjeland på 55.900 tonn. Av dette kan 15.800 tonn verte fiska i fiskevernsonen ved Svalbard. Resten av kvoten til tredjeland er fordelt med 23.300 tonn til NØS og 16.800 tonn til RØS. Russland har overført 6.000 tonn norsk arktisk torsk til Noreg også i 2003. Etter overføringa er den samla norske kvoten for norsk arktisk torsk på 195.550 tonn, medrekna 40.000 tonn norsk kysttorsk. Den samla russiske torskekvoten, medrekna 40.000 tonn murmanskorsk, er på 183.550 tonn.

For norsk arktisk hyse har Noreg og Russland sett ein totalkvote på 101.000 tonn. Det er sett av ei hysekvote til tredjeland på 5.000 tonn, som er delt med 3.000 tonn til NØS og 2.000 tonn til RØS. Russland har overført 4.500 tonn norsk arktisk hyse til Noreg i 2003. Etter overføring er den norske kvoten på 52.500 tonn og den russiske på 43.500 tonn. Noreg og Russland har også vedteke ein forvaltningsplan for hyse tilsvarande den som vil gjelde for torsk, men med den skilnad at kvotesvingingane her kan jamnast ut frå år til år med inntil $\pm 25\%$.

Noreg har tradisjonelt gitt Russland tilgang til å fiske store delar av torske- og hysekvotane sine i Noreg si økonomiske sone. Av omsyn til balansen i kvoteavtala er Noreg og Russland også for 2003 samde om lik høve til å fiske torsk og hyse i partane sine soner. I 2003 kan såleis Russland fiske 140.000 tonn torsk og 20.000 tonn hyse av sine kvotar i Noreg si økonomiske sone, og Noreg har høve til å fiske det same kvantumet torsk og hyse i Russland si økonomiske sone.

I perioden 1993–1999 vart det ikkje fiska lodde i Barentshavet. I 1999 vart det opna opp for eit eksperimentelt fiske av lodde innanfor ein kvote på 80.000 tonn, og fra 2000 – 2002 vart kvoten auka til høvesvis 435.000, 630.000 og 650.000 tonn. For 2003 er det fastsett ein kvote på 310.000 tonn lodde. Den norske delen er på 186.000 tonn og den russiske på 124.000 tonn.

Noreg og Russland vart også samde om ein forvaltningsplan for lodde som skal forhindre kollaps i bestanden.

Når det gjeld russisk fiske på eksklusive norske bestandar i 2003, har Russland denne gong ikkje blitt tildelt ein kvote for eit direkte fiske på snabeluer (Sebastes mentella), på grunn av den vanskelege situasjonen for bestanden. Samstundes har Russland sin kvote for bifangst av vanleg uer (Sebastes marinus) og snabeluer blitt auka frå 1.500 tonn i fjor til 2.000 tonn i år. Vidare har Russland ein kvote på 5.000 tonn sei som bifangst ved fiske av torsk og hyse og 2.000 tonn steinbit for eit direkte fiske og bifangst.

I tillegg kan Russland fiske 50.000 tonn kolmule i eit nærmare avgrensa område i Noreg si økonomiske sone og i fiskerisona ved Jan Mayen utanfor 4 nautiske mil. Russland kan vidare fiske 3.000 tonn andre artar som bifangst.

I lys av bestandssituasjonen for blåkkeite vil Russland føre vidare forbodet mot eit direkte fiske etter blåkkeite i si sone i 2003. Med unntak av eit avgrensa tradisjonelt kystfiske med konvensjonelle reiskap, vil det også i område under norsk fiskerijurisdiksjon vere forbod mot eit direkte fiske etter blåkkeite i 2003.

Når det gjeld norsk fiske på eksklusive russiske bestandar i 2003, har Noreg fått desse kvotane i russisk økonomisk sone: 3.000 tonn reker, 1.500 tonn steinbit og 1.000 tonn flyndre for både direkte fiske og bifangst, og 500 tonn andre artar som bifangst. Den norske kvoten på grønlandssel i Austisen er fordobla fra 5.000 dyr i fjor til 10.000 dyr i år.

På møtet i Den blanda norsk-russiske fiskerikommisjonen hausten 2000 vart partane samde om å opne for kommersiell fangst av kongekrabbe frå sesongen hausten 2002/vinteren 2003. Totalkvoten for 2002 var 400.000 krabbar, fordelt med 300.000 krabbar til Russland og 100.000 til Noreg. På kommisjonsmøtet hausten 2002 blei totalkvoten fordobla til 800.000 krabbar for 2003, fordelt med 600.000 krabbar til Russland og 200.000 til Noreg. På bakgrunn av norsk uro over spreininga av kongekrabbe vestover i Barentshavet, fekk norske og russiske forskarar også i oppdrag å utarbeide eit vitenskapleg grunnlag for oppretting av ei vestgrense for fellesforvaltninga av kongekrabbe.

Kontroll

Innanfor ramma av Den blanda norsk-russiske fiskerikommisjonen har Noreg og Russland dei seinaste åra gradvis utvida fiskerisamarbeidet til nye område. I 1992 vart partane samde om å innleie eit utvida samarbeid om forvaltnings- og kontrollspørsmål under fiskerikommisjonen. I 1993 vart dei sam-

de om å etablere «Det permanente utvalg for forvaltnings- og kontrollspørsmål på fiskerisektoren». Gjennom dette samarbeidet er ei rekkje konkrete tiltak sette i verk for å betre kontrollen med ressursane både på sjø- og landsida. Mellom anna er det etablert rutinar for eit auka samarbeid mellom dei to landa sine kontrollmyndigheiter, inkludert utveksling av informasjon om fangst- og landingsdata.

Noreg og Russland innførte satellittsporing av fiskefartøy i kvarandre sine soner frå 1. september 2000. Under forhandlingane i Tromsø i november 2000 vart det vidare undertekna eit memorandum om kontrollsamarbeid mellom Fiskeridirektoratet og Kystvakta på norsk side og Murmanrybvod og Grensetenesta på russisk side. Dette dokumentet formaliserer i stor grad samarbeidet om utveksling av informasjon og inspektørar, og styrker kontrollen med fiskeria i begge land.

Eit hovudfokus for Det permanente utval i 2003 vil vere å føre vidare arbeidet med eit forenkla og elektronisk basert rapporteringssystem for fiskefartøy, inklusive eit system for elektronisk utveksling av fangstdata på fartøynivå, noko som ikkje minst er viktig for kontrollen med omlasting av fisk i Barentshavet.

3.2.2 Noreg – EU (fisket i Nordsjøen, Barentshavet, vest av Dei britiske øyane og ved Grønland)

Strukturen i avtalane

På grunnlag av rammeavtalen med EU om fiskeri, har Noreg frå 1978 og fram til i dag inngått årlege kvoteavtar om Noreg og EU sitt fiske i Nordsjøen, Noreg sitt fiske vest av Dei britiske øyane samt EU sitt fiske i Noreg si økonomiske sone i Barentshavet. Noreg blir også tildelt kvotar frå EU i grønlandske farvatn. Avtalen inneheld føresegnar om forvaltning av felles fiskebestandar og gjensidig løyve til å fiske i den andre parten si fiskerisone. Partane har såleis eit felles ansvar for å forvalte fiskeressursane i Nordsjøen, mellom anna ved årleg å fastsette største tillatne fangstmengd (totalkvotar) for desse bestandane. Det har frå 1979 vore semje mellom Noreg og EU om delinga av totalkvotane for fellesbestandane av torsk, hyse, sei, kviting og raudspette i Nordsjøen. Partane kom i 1997 fram til ei avtale om fast fordeling av totalkvotane for nordsjøsild.

Eit anna element i kvoteavtalen er byte av kvotar på dei eksklusive bestandane og på enkelte bestandar i Nordsjøen og vest av Dei britiske øyane. I

denne utvekslinga av kvotar skal det vere balanse i dei gjensidige tildelingane.

Nivået og omfanget av kvotebyttet er grovt sett ei vidareføring av tidlegare fiskemønster hjå partane, men nivået avheng også av variasjonar i storleiken på dei ulike bestandane.

I samarbeidet mellom Noreg og EU er det framleis område der det trengst felles tiltak for å betre fiskeriforvaltninga.

Etablering av forvaltningsstrategiar og betring av beskatningsmønsteret

Både innanfor ramma av det bilaterale fiskerisamarbeidet og i andre fora som Nordsjøkonferansen, er Noreg i ein prosess med EU i spørsmålet om langsiktige tiltak i forvaltninga av viktige kommersielle fiskebestandar i Nordsjøen. Det har vore ein tidkrevjande prosess frå einsidige norske tilførsar i dei årlege kvoteavtalene, til eit meir forpliktande samarbeid for å finne løysingar på problema. Noreg og EU inngjekk i 1997 ei avtale om forvaltning og fordeling av nordsjøsild. Forvaltningsavtalen vart fornya i 2001 for tre år. I 1999 vedtok Noreg og EU forvaltningsstrategiar for sei, torsk, hyse og raudspette som legg fast bestandsnivå og tiltaksgrenser som grunnlag for å fastsetje kvotar. Det står att å få på plass ein forvaltningsstrategi for kviting.

I samarbeidet mellom Noreg og EU er det vidare ei hovudutfordring å betre beskatningsmønsteret i Nordsjøen.

I samanhang med arbeidet med betring av beskatningsmønsteret i Nordsjøen er utkast av fisk eit særleg og samansett problem. Utkast skjer ofte når ein tek opp fisk som det ikkje er att kvote på, når fisken er under gjeldande minstemål eller når fisken er teke i strid med gjeldande bifangstreglar. I tillegg blir det ofte fiska meir enn naudsynt, for å kunne velje ut den økonomisk sett mest verdfulle fisken («highgrading»). Resten blir kasta ut, og dette undergrev dei fastsette forvaltningstiltaka. Fisken som blir kasta ut går ikkje inn som ein del av fangststatistikken, sjølv om han døyr når han blir kasta ut. Når fisken ikkje blir teke i land eller registrert som fangst, blir det naturleg nok eit avvik mellom registrert fiskedødelegheit og faktisk dødelegheit. EU praktiserer eit utkastpåbod, medan utkast er forbode i Noreg for alle kommersielt viktige fiskeslag. Ei løysing på utkastproblemet er ei hovudutfordring for Noreg og EU. Som eit ledd i reformen av EU sin felles fiskeripolitikk som vart vedteken i desember 2002 har Europakommisjonen lagt fram ein handlingsplan som tek sikte på å innføre tiltak som kan redusere utkastet. Mellom anna vurderer Kommisjonen å foreslå eit forbod mot utkast frå 2006 på

grunnlag av pilotprosjekt og dialog med medlemslanda og fiskerinæringa.

I samband med den såkalla «torskekrisa» inn- gjekk Noreg og EU i 2001 eigne avtalar om særskilte tiltak for å betre fangstmønsteret i Nordsjøen. Situasjonen for fleire av botnfiskbestandane i Nordsjøen er sidan dette ytterlegare forverra, og då særleg for nordsjøtorsken. Noreg og EU vart i kvoteavtalen for 2003 difor samde om å redusere totalkvota for torsk med 45 % frå 2002 og samstundes halde fram det felles arbeidet med å betre utnyttinga av botnfisk i ei arbeidsgruppe som partane vart einige om å opprette.

Makrell

Fram til 1999 fastsette Noreg og EU ein «referanse-TAC» for makrell i Nordaust-Atlanteren, som i tillegg til kvotar til Noreg og EU omfattar ein kvote avsett til Færøyane. Fisket i internasjonalt farvatn, som har vore oppe i relativt store kvanta, vart for første gong regulert i 1999 (sjå punkt 3.3.4).

Forvaltningsregimet for makrell har i ei årrekke vore gjenstand for usemje mellom Noreg og EU. Hovudproblemet er deling av kvota mellom partane. Til no har Noreg og EU berre avtalt årlege ad hoc arrangement for makrellen. På grunnlag av kjennskap til makrellen sitt utbreiingsmønster, har ein på norsk side meint at et ein har eit rettkomme krav til ein høgare del av makrellen. Det norske kravet er til no avvist frå EU si side.

Det vert i dag sett makrellkvotar for tre forvaltningsområde. Ut frå ei vurdering av utbreiinga til bestanden, tilgjenge og fangstmønster, har Noreg overfor EU gjort framlegg om å opprette eitt forvaltningsområde for makrell med ein TAC som blir fordelt mellom partane. Noreg har til no ikkje fått gjenomslag for dette. Eit tilleggsproblem er at EU fastsetjer ein særskilt makrellkvote i bestanden sitt sørligaste utbreiingsområde (Biscaya).

Kontroll

Generelt er arbeidet for skjerpa kontroll og overvaking av ressursuttaket i Nordsjøen ei viktig oppgåve: til dømes gjennom utveksling av fangststatistikk og landingsdata, inklusive fiskeaktivitet frå tredjeland, utveksling av observatørar med omsyn til kontroll og overvaking, og satellittsporing av fiskefartøy. Gjensidig satellittsporing vart innført 1. januar 2000. Vidare er det eit hovudmål å sikre harmonisering av kontrollføresegnene. I denne samanhengen

vil Noreg og EU føre vidare eit samarbeid om prosedyrar for veking av fangstar, vatntrekk og omrekningssfaktorar for å sikre lik kvoteavrekning. Ei eiga arbeidsgruppe er nedsett for å behandle desse spørsmåla. Partane vart under haustens kvoteforhandlingar einige om å fastsetje ein felles vatntrekksprosent, men ikkje før frå 1. januar 2004. For å unngå konkurransevriding har Noreg difor som tidlegare annonsert fastsett ein vatntrekksprosent på same nivå som Danmark (8 % for makrell og 13 % for sild) for 2003.

2003-avtala

Etter fire forhandlingsrundar underteikna Noreg og EU, i Brussel 20. desember 2002, ei kvoteavtale for 2003.

Kvoteavtalen for 2003 reflekterer den vanskelege bestandssituasjonen for botnfisk i Nordsjøen. Partane har difor vedteke ein kraftig reduksjon i blandingsfisket etter torsk, hyse og kviting. Situasjonen for sei- og sildebestandane har teke seg opp, og kvotene er difor auka betydeleg frå 2002. Det er vidare sett ein bifangstkvote på 54.000 tonn Nordsjøsild i EU sitt fiske etter andre artar i Nordsjøen i 2003. Kvoten for raudspette er litt redusert frå 2002. Partane har høve til å fiske delar av dei enkelte kvotane i den andre parten si sone i Nordsjøen.

Totalkvoten for makrell er i 2003 sett til 484.615 tonn mot 568.165 tonn i 2002. Av totalkvoten for 2003 kan 62.458 tonn fiskast i Nordsjøen og Skagerrak, 111.349 tonn i Noreg si økonomiske sone nord om 62°N og i internasjonalt farvatn og 310.808 tonn kan fiskast i EU sitt jurisdiksjonsområde. Den norske makrellkvoten er etter avtalen med EU på 151.744 tonn.

Tabell 3.1: Følgjande kvotar er fastsett for fellesbestandane i Nordsjøen i 2003 (tonn):

Fiskeslag	TAC	Kvote til Noreg	Kvote til EU
Torsk	27.300	4.641	22.659
Hyse	51.735	9.580*	42.155
Sei	165.000	85.800	79.200
Kviting	1.6000	1.600	14.400
Raudspette	73.250	3.969*	69.282
Makrell	62.458	40.395	22.063
Sild	400.000	116.000	284.000

* Kvote til Noreg etter overføring av respektive: 2.319 tonn hyse, og 1.159 tonn raudspette til EU.

Tabell 3.2: Etter avtala kan Noreg og EU fiske følgjande kvantum fisk på andre fellesbestandar i 2003 (tonn):

Fiskeslag	Kvote til Noreg i EU-sona	Kvotar til EU i norsk sone
Augepål	5.000	50.000 ¹
Tobis	35.000	131.000
Kolmule	120.000	20.000
Blålange	300	
Lange	9.500	
Brosme	5.000	
Kombinert kvote	600	
Pigghå	200	
Håbrann	100	
Reker	100	900
Hestmakrell	1.600	
Andre artar	5.000	11.000

¹ Frå 2002 kan EU maksimalt ta 19.000 tonn kolmule som bifangst i dette fisket.

Avtalen inneheld detaljerte føresegnar om kvar desse kvotane kan fiskast og føresegnar om kva andre artar og mengder som kan inngå i fisket på dei enkelte kvotane.

Avtalen for 2003 inneber ein reduksjon av kvoten på blålange med 200 tonn frå 2002. Dei andre norske kvotane på fellesbestandane er på same nivå som i 2002. EU sine kvotar i norsk sone på fellesbestandane er ikkje endra frå 2002.

EU sine kvotar torsk og hyse nord for 62°N for 2003 er litt auka frå 2002, medan uerkvoten er redusert med 1000 tonn frå i fjor. I tillegg til den uerkvoten som går fram av tabellen har EU, sidan 1986 då Portugal og Spania vart medlemer i EU, fått eit tilleggskvantum uer. I tråd med brevveksling av 2. mai 1992 pliktar Noreg å gje EU ein uerkvote på permanent basis, som er eit tilleggskvantum i høve til den uerkvoten EU vart tildelt som følge av Spa-

Tabell 3.3: EU er tildelt følgjande kvotar på eksklusive norske bestandar nord for 62°N i 2002 (tonn):

Fiskeslag	Kvote
Norsk arktisk torsk	16.355
Norsk arktisk hyse	2.200
Sei	3.600
Uer	500
Blåkveite (bifangst)	100
Anna (bifangst)	450

Tabell 3.4: Noreg er i 2003 tildelt desse kvotane på eksklusive EU-bestandar (inkludert bestandar i grønlandske farvatn) (tonn):

Fiskeslag	Kvote
Brisling (EU-sona)	15.000
Blåkveite (EU-sona)	950
Reker (Grønlands sone)	2.500
Blåkveite (Grønlands sone)	1.600
Uer (Grønlands sone)	3.575
Kveite (Grønlands sone)	400
Skolest og isgalt (Grønlands sone)	1.000
Lodde (Grønlands sone)	6.700

nia og Portugal si tiltreding. Dette kvantumet er i 2003 på 500 tonn. Uerkvotane kan berre takast som bifangst nord om 70°N.

Den norske brislingkvoten er redusert frå 35.000 tonn til 15.000 tonn, blåkveitekvoten i Grønlands sone redusert med 375 tonn, uerkvoten auka med 2.575 tonn, medan dei resterande kvotane er uendra frå 2002 til 2003.

3.2.3 Noreg – Færøyanne

Dei årlege avtalan mellom Noreg og Færøyanne opnar for eit gjensidig fiske i partane sine soner. I forhandlingane med Færøyanne vert det lagt vekt på at det skal vere nokolunde balanse i det gjensidige fisket.

Kvotavtalen mellom Noreg og Færøyanne for 2003 vart inngått i Tórshavn 16. januar 2003. Etter avtalen er Færøyanne tildelt kvotar i Noreg si økonomiske sone, i fiskerisona ved Jan Mayen og i fiskevernsona ved Svalbard.

I NØS nord om 62°N har Færøyanne i 2003 høve til å fiske 1.700 tonn norsk arktisk torsk, 400 tonn hyse, 450 tonn sei og 50 tonn andre artar (uer og blåkveite). Samanlikna med 2021, er torskekvoten på same nivå, medan kvoten på sei, hysekvoten og kvoten på andre artar har hatt ei auke. Færøyanne sin seikvote skal også dekkje bifangst i fiske etter torsk og hyse.

Færøyanne har fått ein kvote på 1.475 tonn makrell nord om 62°N. Kvoten er 255 tonn lågare enn kvoten i 2002. Avtalen opnar også for at makrellkvoten kan bli fiska i Nordsjøen nord om 57°30'N.

Færøyanne kan fiske inntil 500 tonn kolmule som forsøksfiske i eit nærmare avgrensa område. Denne kvoten er på same nivå som i 2002. Loddekvoten for 2002 vart sett til 4.000 tonn. Dette er ei reduksjon på 2.000 tonn frå kvoten i 2002.

I avtalen for 2003 har Færøyane høve til å fiske inntil 9.700 tonn makrell i NØS nord om 57°30'N av den nasjonale færøyske kvoten avtala i trepartsforhandlingane mellom EU, Færøyane og Noreg.

I dei årlege avtalane mellom Færøyane og Russland får Færøyane kvotar mellom anna på nokre av dei artane som er nemnt ovanfor. For å sikre ei rasjonell utnytting av kvotane har Noreg i ei rekkje år gitt Færøyane høve til å fiske delar av dei kvotane dei har fått av Russland, i Noreg si økonomiske sone. I 2003 kan Færøyane gjennom denne ordninga fiske 2.600 tonn norsk arktisk torsk, 200 tonn hyse og 280 tonn andre artar (uer, sei og blåkveite) i Noreg si økonomiske sone nord om 62°N. Færøyane kan også overføre eit kvantum på 5.000 tonn lodde tildelt av Russland for fiske i NØS nord om 62°N i 2003. Overføringane frå russisk til norsk sone går inn i balanserekneskapen for kvoteutvekslinga mellom partane. Overføringa av kvotar frå russisk sone til fiske i NØS, skjer etter russisk aksept. Kvotane kan ikkje takast i fiskevernsona ved Svalbard.

I kvoteavtalen pliktar Færøyane å avgrense sitt totale fiske i Barentshavet til dei artar og kvotar dei er tildelt av Noreg og Russland, utan omsyn til om fisket skjer i eller utanfor norsk eller russisk fiskerijurisdiksjonsområde.

Av den samla kvoten av andre artar nord om 62°N på 50 tonn tildelt av Noreg og 280 tonn tildelt av Russland, kan Færøyane ikkje fiske meir enn 150 tonn uer. Uer og blåkveite kan berre takast som bifangst.

I Noreg si økonomiske sone sør om 62°N er Færøyane tildelt 8.000 tonn augepål, 3.000 tonn tobis, 8.000 tonn kolmule, 500 tonn brisling og 280 tonn andre artar. Kvotane omfattar også bifangst av andre artar, utanom sei og sild. Vidare kan færøyske fartøy fiske 1.400 tonn sei og 700 tonn sild. Kvotane omfattar også bifangst i andre fiskeri. Færøyane kan også fiske 300 tonn håbrann/pigghå og 1.000 tonn hestmakrell. Kvotane av håbrann/pigghå og hestmakrell kan også bli fiska nord om 62°N. Hestmakrellkvoten er auka med 600 tonn i forhold til kvoten i 2002, medan sildekvoten er redusert med 500 tonn i forhold til kvoten i 2002. Kolmulekvoten er auka med 2.000 tonn, medan kvoten på tobis vart redusert med 2.000 tonn i forhold til avtalen for 2002. Dei andre kvotane er tilsvarende kvotane i 2002.

I fiskerisona ved Jan Mayen er Færøyane tildelt ein kvote på 100 tonn kolmule, og 50 tonn reker som prøvefiske utanfor 4. n. mil. Begge kvotane er tilsvarende kvotane i 2002. Når det gjeld fiskevernsona ved Svalbard, skal Færøyane avgrense sitt fiske til maksimum 818 tonn norsk arktisk torsk og inntil 197 tonn andre artar, vesentleg uer og blå-

kveite, som berre kan takast som bifangst. Den færøyske torskekvoten blir fastsett etter dei same prinsippa som gjeld for utrekninga av kvotane til andre land som har hatt eit tradisjonelt torskefiske i sona. Færøyane pliktar å avgrense det færøyske rekefisket i fiskevernsona ved Svalbard i samsvar med gjeldande norske forskrifter.

I Færøyane si økonomiske sone er Noreg i 2003 tildelt ein kvote på 2.200 tonn lange/blålange, 1.800 tonn brosme, 400 tonn sei og 822 tonn andre artar. Botnfiskkvoten vart splitta opp i 2003 som følge av at Noreg splitta opp det færøyske industrifisket. Kvoten av andre artar skal berre fiskast som bifangst. Det er ein føresetnad at fisket skal drivast med seigarn eller bankline. Seikvoten kan likevel bli fiska med trål. Deltakinga i dette fisket er avgrensa til maksimalt 12 fartøy samstundes. Ut over dette kan eitt fartøy drive forsøksfiske med teiner. Dei lisensierte fartøya kan fiske i eit nærmare bestemt område (Færøybanken) i inntil 10 dagar kvar tur, likevel ikkje ut over 30 dagar i løpet av 2003.

I Færøyane si økonomiske sone har Noreg i tillegg fått ein kvote på 36.200 tonn kolmule som er ein auke på 1.200 tonn. Noreg er også tildelt 6.100 tonn makrell, ei reduksjon på 500 tonn. Noreg kan i tillegg fiske 300 tonn pigghå/håbrann som prøvefiske og drive eit direkte prøvefiske med garn på 75 tonn blåkveite og 25 tonn breiflab. Hestmakrellkvoten er for 2003 fastsett til 230 tonn som er ein reduksjon på 20 tonn frå 2002.

Med referanse til møtet i NEAFC i London 15. november 2002 om ein trepartsavtale om makrell mellom Noreg, EU og Færøyane, var partane samde om at alt fiske etter Nordaust-Atlantisk makrell bør vere gjenstand for felles forvaltning og såleis inngå i totalkvoten for partane sine jurisdiksjonsområde (den såkalla «referanse-TAC»).

3.2.4 Noreg – Grønland

Det har vore forhandla fram årlege fiskeriatvatar mellom Noreg og Grønland sidan 1991. For norske fiskarar er kvotane på dei kommersielt viktige artane blåkveite og kveite av størst verdi. I tillegg til desse kvotane får Noreg mellom anna reke, blåkveite, uer og lodde frå EU i grønlandske farvatn.

Etter protokollen av 10. desember 2002 kan grønlandske fiskarar i 2003 ta følgjande kvanta i norske jurisdiksjonsområde:

I NØS nord om 62°N: 1.700 tonn norsk arktisk torsk, 330 tonn norsk arktisk hyse, 950 tonn norsk arktisk sei og inntil 150 tonn andre artar som bifangst (uer og blåkveite). Torskekvoten kan også fiskast i fiskevernsonen ved Svalbard. Nytt i protokollen for 2003 er at dette elementet gjeld så lenge

trepartsavtalen om lodde står ved lag. Nord om 62°N er kvotane på same nivå som i 2002. Som ein del av avtalen kan Grønland fiske delar av dei torske- og hysekvotane som Grønland er tildelt av Russland i Noreg si økonomiske sone nord om 62°N, under føresetnad av russisk aksept av ei slik ordning. Også her er det nytt i 2003 er at dette elementet gjeld så lenge trepartsavtalen om lodde står ved lag.

I avtalen pliktar Grønland seg til å avgrense sitt totale fiske i Barentshavet til dei artar og kvotar dei er tildelt i avtalan med Noreg og Russland, utan omsyn til om fisket skjer i eller utanfor Noreg og Russland sine jurisdiksjonsområde.

I NØS sør om 62°N: 1.000 tonn sei. Grønland har, i motsetnad til 2002, ikkje høve til eit direktefiske etter torsk og hyse. Det vert nytta eit bifangstregime lik det arrangement EU og Norge har blitt samde om, men avgrensa til 100 tonn.

Noreg har følgjande kvanta i Grønland si sone i 2003:

Ved Vest-Grønland: 600 tonn blåkveite. Kvoten er den same som i 2002. Ved fiske etter blåkveite ved Vest-Grønland i 2003, kan trålfiske finne stad sør for 64°30'N eller nord om 68°N med inntil 6 trållarar i sona samstundes. Nytt i 2003 er at Noreg må meddela innan utgangen av januar kor stor del av kvoten ein ønskjer å fiske sør for 68°N.

Ved Aust-Grønland: 525 tonn blåkveite, 300 tonn uer fisket med pelagisk trål, 100 tonn uer fisket med bunntrål og 393 tonn kveite. Kvotane er dei same som i 2002.

Ved Vest- og Aust-Grønland: 600 tonn torsk. Også denne lik kvoten i 2002.

I tillegg kjem 150 tonn av andre artar som bifangst.

Det var semje om at partane i 2003 skal inngå ein avtale om kontrollsamarbeid.

3.2.5 Noreg – Island

Gjennom den trilaterale avtalen av 15. mai 1999 mellom Noreg, Island og Russland om visse samarbeidsforhold på fiskeriområdet («Smottholsavtala»), greidde norske og russiske styresmakter å gjere slutt på det uregulerte islandske fisket på regulerte bestandar i internasjonalt område i Barentshavet («Smottholsavtala» er gitt ei omtale i St meld nr 49 (1998 – 1999)). Den bilaterale avtalen mellom Noreg og Island, også av 15. mai 1999, regulerer byttet av fisk mellom Island og Noreg.

Etter den bilaterale avtalen kan Island i 2003 fiske 3.660 tonn norsk arktisk torsk i NØS nord om 62°N. I tillegg kjem ein bifangstkvote av andre artar i torskefisket på 30 %. Som kompensasjon for den

islandske torskekvoten har norske fiskarar ein kvote botnfisk og ein loddekvote i Island si økonomiske sone (IØS). Botnfiskkvoten ligg fast på 500 tonn pluss bifangst. Loddekvoten blir justert i takt med totalkvoten for norsk arktisk torsk. For 2003 er loddekvoten sett til 13.980 tonn.

3.2.6 Noreg – EU (fisket i Skagerrak/Kattegat)

Dei årlege avtalan om fisket i Skagerrak/Kattegat kjem i stand på grunnlag av trepartsavtalen av 1966 mellom Noreg, Danmark og Sverige. EU forhandlar på vegne av Danmark og Sverige.

Avtalen fastsetjer totalkvotar og fordelinga av desse for bestandane torsk, hyse, kviting, raudspette, sild, brisling og reker. Fordelinga av totalkvotane er basert på tradisjonelt fiskemønster i området. Fordelingsmønstret har vore stabilt. Det norske fisket utgjør ein liten del av det totale fisket, og silde og rekefisket er av størst interesse for norske fiskarar. EU (Danmark og Sverige) har størstedelen av dei enkelte kvotane.

Noreg og EU vart 20. desember 2002 samde om reguleringane for fisket i Skagerrak og Kattegat i 2003.

Totalkvoten for torsk er redusert med 3.200 tonn, for kviting med 500 tonn, medan totalkvoten for hyse er halvert i forhold til kvoten i 2002. Kvoten for raudspette har gått opp med 6.880 tonn, medan kvotane for reker, sild og brisling er uendra samanlikna med 2002.

Etter den tosidige fiskeriatvanten mellom Noreg og EU kan visse norske fartøy fiske delar av den norske makrell- og seikvoten avsett for Nordsjøen, også i Skagerrak. Etter same avtala kan svenske fiskarar ta eit kvantum på 1.865 tonn makrell i Skagerrak og i EU-sona av Nordsjøen i 2003.

Det skjer ei utveksling mellom sildebestandane i Nordsjøen og Skagerrak/Kattegat. Det tidligare

Tabell 3.5: Følgjande kvotar gjeld for 2003 (tonn):

Fiskeslag			
	TAC	Kvote til Noreg	Kvote til EU
Torsk	3.900	127	3.773
Hyse	3.150	133	3.017
Kviting	1.500	27	1.473
Raudspette	13.280	266	13.014
Reker	10.150	4.730	5.420
Sild	80.000	10.670	69.330
Brisling	50.000	3.750	46.250

høge fisket etter ungsild frå nordsjøsildebstanden i ulike fiskeri med småmaska reiskap i Skagerrak er dei siste åra vesentleg redusert i forhold til tidlegare. Reguleringane av sildefisket i Skagerrak følgjer av reguleringstiltaka for sild i Nordsjøen. Det er fastsett ein bifangstkvote på totalt 21.000 tonn nordsjøsil i industritrålfisket og i brislingfisket i Skagerrak/Kattegat i 2003.

Avtalar om einsidige fangstkvotar

3.2.7 Noreg – EU (Sverige)

Strukturen i avtalen med Sverige har vore stabil og det har såleis ikkje blitt opna opp for nye fiskeri.

Kvoteartalen om svensk fiske i norsk del av Nordsjøen i 2001 vart underskriven av Noreg og EU i Brussel 20. desember 2002.

Svenske fiskarar fekk følgjande kvotar i norske farvatn i 2003:

I NØS sør for 62°N: 426 tonn torsk, 789 tonn hyse, 982 tonn sei, 190 tonn samanlagt av lyr og kvi-ting, 140 tonn reker, 910 tonn sild, 260 tonn makrell, 800 tonn industrifisk (av denne kvoten kan inntil 400 tonn vere hestmakrell) og andre fiskeslag på eit tradisjonelt nivå. Kvotane for torsk, sild og makrell er auka frå 2002, medan kvotane for hyse og sei er reduserte. Dei øvrige kvotane er ført vidare frå 2002.

3.2.8 Noreg – Polen

Tildelingane til Polen har dei siste åra omfatta ein avgrensa kvote på konsumfiskartar i Nordsjøen og fram til 2002 eit mindre kvantum kolmule ved Jan Mayen og i Noreg si økonomiske sone nord om 62°N. Det er hovudsakleg fisket i Nordsjøen som er av interesse for polske fiskarar, og då særleg fisket etter sei. Dei polske kvotane er gradvis blitt reduserte i takt med den negative utviklinga i konsumfiskbestandane i Nordsjøen.

Kvoteartalen med Polen vart skriven under i Gdynia 5. februar 2003. På grunn av den dårlege tilstanden til kolmulebestanden fekk Polen heller ikkje kolmulekvotar nord for 62°N og i fiskerisonen rundt Jan Mayen i 2003. Polske fiskarar kan etter avtalen ta følgjande kvanta fisk i norske jurisdiksjonsområde i 2003:

I NØS sør om 62°N: 825 tonn torsk, hyse, kvi-ting og sei. Av dette kvantumet kan maksimum 750 tonn utgjere sei og maksimum 75 tonn bifangst av torsk, hyse og kvi-ting. Denne kvoten er på same nivå som i 2002. Polakkane vil bli underlagde dei same bifangstbestemmelsar for torsk som norske fiskarar.

Avtalen inneheld ei formulering om at kvotetil- delingane til Polen i norske farvatn er avhengige av at polsk fiske i Svalbardsona skal avgrensast i sam- svar med den biologiske bestandssituasjonen og behovet for ei rasjonell forvaltning av dei ulike fis- kebestandane i området. Polen pliktar også ikkje å fiske norsk arktisk torsk i Barentshavet utanom dei kvotane som er fastsette for bestanden.

Når det gjeld fisket etter norsk arktisk torsk i fiskevernsona rundt Svalbard, er den polske kvoten fastsett etter dei same prinsippa som gjeld for ut- rekning av kvotane til andre land som har hatt eit tradisjonelt torskefiske i sona. I samsvar med dette kan Polen i 2003 fiske eit kvantum norsk arktisk torsk i Svalbardsona på 1.225 tonn basert på ein to- talkvote av torsk på 395.000 tonn. Dette er på same nivå som i 2002.

Tildelinga til Polen i fiskevernsonen ved Sval- bard går utanom kvoteartalen og fisket blir regulert etter ei årleg norsk forskrift om regulering av tor- skefisket i fiskevernsona ved Svalbard.

Partane inngjekk dessutan ein ny avtale om gjensidig satellittovervaking for fartøy over 24 me- ter. Avtalen inneber at Noreg ikkje vidarefører overgangsordninga med at polske fartøy kan sende manuelle posisjonsmeldingar når dei er i farvatn under norsk fiskerijurisdiksjon.

Polen blir medlem av EU frå 1. mai 2004. Som ein konsekvens av dette, tek Noreg sikte på å avvike- le fiskeriavtalen med Polen.

3.3 Fleirsidig fiskerisamarbeid

3.3.1 Regulering av norsk vårgytande sild i Nordaust-Atlanteren

Det er ikkje kome i stand ein fempartsavtale mel- lom Noreg, Russland, EU, Færøyane og Island om regulering av fisket etter norsk vårgytande sild i Nordaust-Atlanteren for 2003.

Partane har vore samla fleire gonger for å nå fram til ei eining. Noreg har i forhandlingane om ein avtale for 2003 lagt fram eit krav om 70 % av TAC. Noreg grunngrir kravet sitt ut i frå prinsippet om sonetilhøyning, samt at Noreg fekk urimelig lav del av TAC då den fyrste fempartsavtalen blei inn- gått i 1997.

Noreg har i mangel av ein fempartsavtale un- derskrive bilaterale avtalar for 2003 med EU, Fær- øyane og Russland. Avtalen med EU inneber at dei overfører 1.8 % av sin opprørnelege kvote på 8.38 % til Noreg mot at dei får full tilgang til NØS. Liknan- de avtale er inngått med Færøyane mot at dei over-

fører 1,2 % av sin opprinnelege kvote på 5,46 %. Desse avtalane er ad hoc avtalar som ikkje vil legge føringar for forhandlingane om ein ny avtale for 2004.

EU kan såleis fiske 48.493 tonn sild (heile kvoten) i NØS nord om 62°N eller i fiskerisona rundt Jan Mayen. Noreg kan fiske 48.493 tonn sild i EU-farvatn nord om 62°N.

Færøyane kan fiske inntil 29.523 tonn sild (heile kvoten) i NØS nord om 62°N eller i fiskerisona ved Jan Mayen. Etter avtalen kan norske fiskarar fiske 29.523 tonn sild i færøysk sone i 2003.

Russland kan fiske 96.702 tonn sild i NØS nord om 62°N og i fiskerisona rundt Jan Mayen.

3.3.2 Regulering av lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen

Ein trepartsavtale om loddebestanden ved Island, Grønland og Jan Mayen vart underskriven 12. juni 1989. Rammeavtalen om reguleringane i loddefisket er reforhandla tre gonger, 25. juni 1992, 29. juni 1994 og 18. juni 1998. Dei mest sentrale elementa i desse avtalane omhandlar kva prosentdelar dei tre partane skal ha av totalkvoten for lodde og i kva omfang partane kan fiske av sin kvote i dei andre partane sine soner kvar loddeseason.

Island valde 30. oktober 2002 å seie opp trepartsavtalen med Noreg om regulering av lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen. Avgjerda vil ha verknad frå 1. mai 2003.

3.3.3 Forhandlingar om eit forvaltningsregime for kolmule

Sidan 1999 har dei landa som er definert som kyststatar til kolmule – Noreg, EU, Færøyane, Island og Grønland – saman med Russland som spesielt invitert part, arbeidd med å etablere eit forvaltningsregime for heile kolmulebestanden.

Desse partane er samde om at ein må sikte seg inn mot eit reguleringssystem med to komponentar, eit kyststatsregime og ei separat NEAFC-regulering av fisket i internasjonalt farvatn. Partane er såleis samde om at for å få til ei NEAFC-regulering av kolmulefisket i internasjonalt farvatn, må ein først etablere eit kyststatsregime. Sidan Russland er ein viktig aktør i kolmulefisket i internasjonalt farvatn er Russland spesielt invitert til å delta i desse forhandlingane, sjølv om Russland ikkje er tildelt status som kyststat.

Kyststatane hadde sitt første møte i Brussel 9.-10. februar 2000, og ein har førebels hatt ti slike forhandlingar, utan å kome til ei endeleg løysing.

3.3.4 Regulering av makrell

På bakgrunn av ekspansjonen i det uregulerte makrellfisket i internasjonalt farvatn, fremja Noreg, EU og Færøyane eit felles forslag om regulering av makrellfisket i internasjonalt farvatn på det ekstraordinære årsmøtet i NEAFC 8.-9. februar 1999. Forslaget blei vedteke mot stemmene til Russland og Island.

Med det felles forslaget aksepterte Noreg og EU implisitt at Færøyane er kyststat til makrellbestanden. Dette førte til at dei to partane kunne begynne forhandlingar om etablering av eit nytt forvaltningsregime for makrell. Drøftingane vart sluttført 19. november 1999 då dei tre partane undertekna ein avtale om forvaltninga av makrell i Nordaust-Atlanteren i 2000. Partane inngjekk tilsvarende avtalar for 2001 og 2002. For 2003 undertekna partane 15. november 2002 ei felles forståing av kva dei skal tilrå sine respektive myndigheiter å leggje til grunn for forvaltninga av makrell i 2003. Avtalen går ut på at partane skal forvalte sitt fiskeri på grunnlag av proporsjonalitet mellom fangstavgrensninga på 586.500 tonn i 2002 og 500.000 tonn i 2003. Fordelinga mellom Noreg og EU er gjenstand for bilaterale forhandlingar. Dette er følgt opp i den bilaterale kvoteavtalen mellom Noreg og EU for 2003 (sjå punkt 3.2.2).

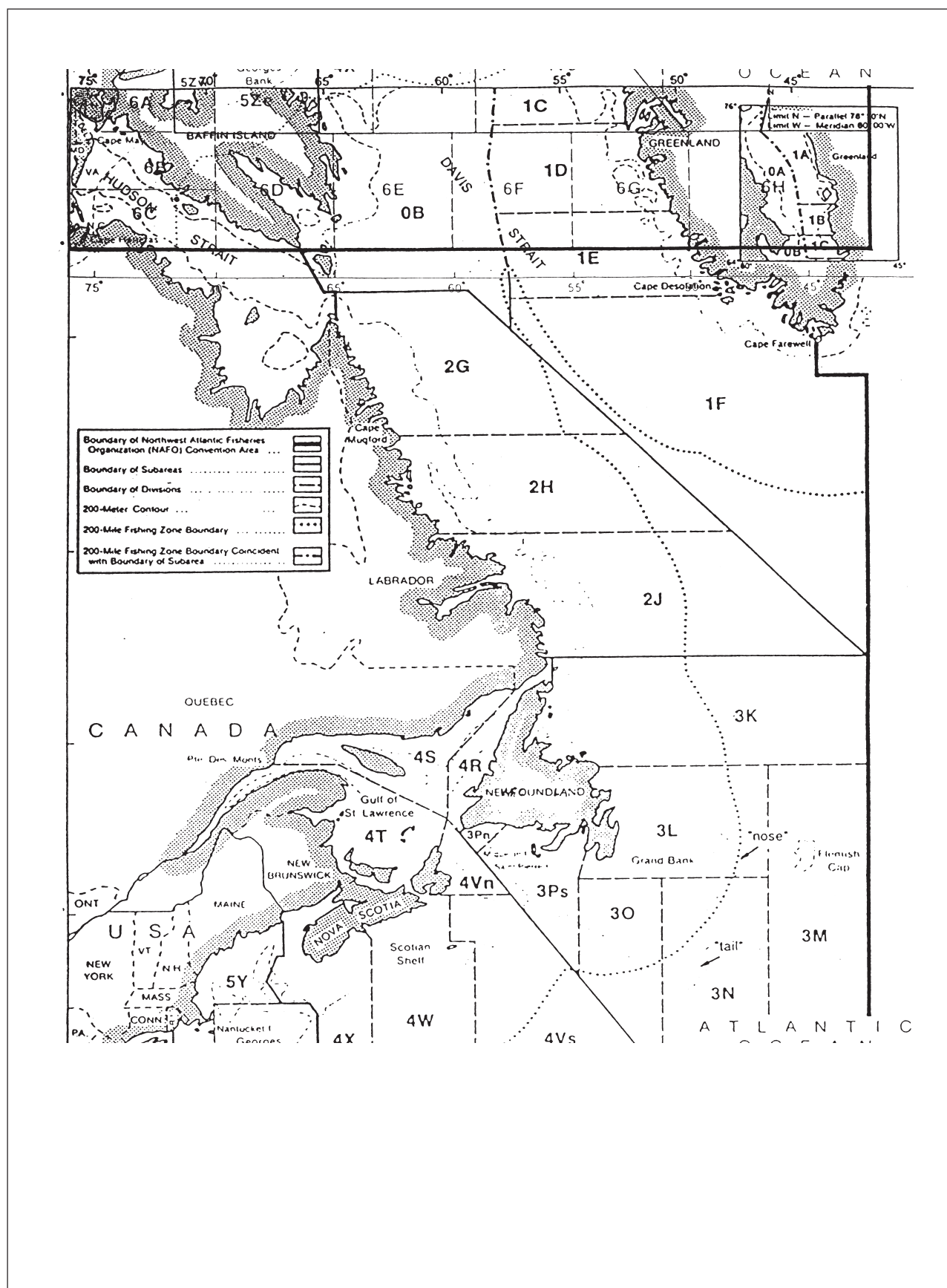
På årsmøtet i NEAFC vedtok partane ei regulering av makrell i internasjonalt farvatn som inneber ein kvote for dette området på 56.610 tonn. Av denne kvoten vart det sett av 32.405 tonn til Russland, 20.805 til kyststatane og 400 til til tredjeland. Island har sett fram ein formell reservasjon. Den formelle reservasjonen frå Island si side, er ein protest på at Island ikkje har fått aksept for sitt krav om å bli godkjent som kyststat til makrellen. Noreg, EU og Færøyane har gjennom ei seinare brevveksling blitt einige om ei fordeling av kvota til kyststatane med 10.967 tonn til Noreg og EU og 9.839 til Færøyane.

3.4 Regionale forvaltningsorganisasjonar

3.4.1 NAFO

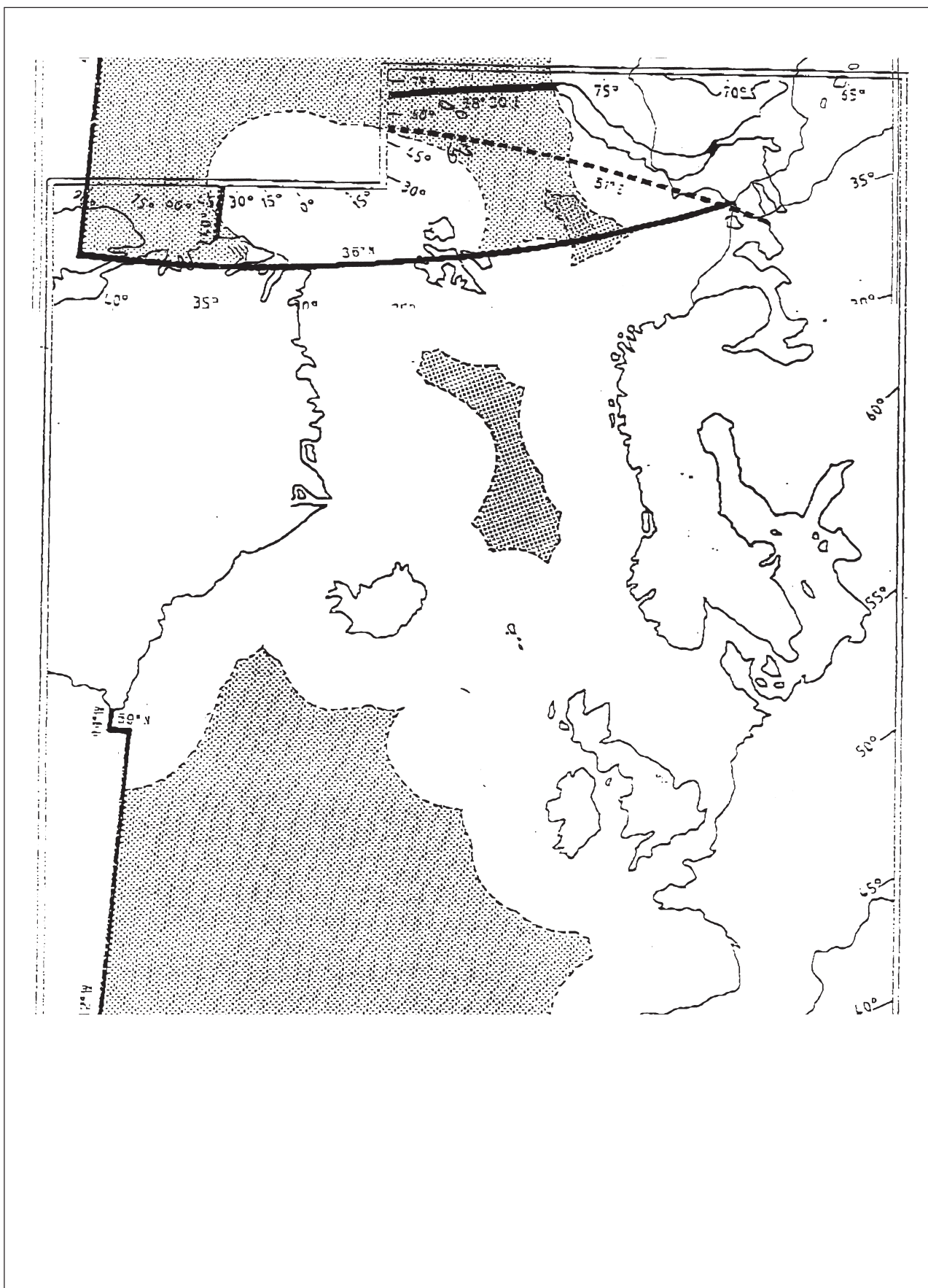
Den nordvest-atlantiske fiskeriorganisasjonen, NAFO, fastsetjer kvotar i internasjonalt farvatn i området mellom Grønland, Canada og USA. Konvensjonen som NAFO er grunnlagd på omfattar i prinsippet alle bestandar i området, utanom laks, tunfisk, sverdfisk og kval. For bestandar som vandrar mellom kanadisk sone og NAFO-området fasett NAFO reguleringar og kontrolltiltak i samråd med Canada.

Figur 3.2 viser NAFO sitt konvensjonsområde.

Figur 3.2 NAFO sitt konvensjonsområde

Figur 3.3 viser NEAFC sitt konvensjonsområde.

Figur 3.3 NEAFC sitt konvensjonsområde

Noreg har kvoterettar i NAFO sitt reguleringsområde på 9,26 % av torskekvoten i underområde 3M og 30 % av totalkvoten for lodde i 3NO. Vidare kan Noreg fiske på ein mindre felleskvote av blåkveite i område 3. Noreg har sidan 1993 fiska reker i 3M (Flemish Cap). Grunna den dårlege bestands-situasjonen for torsk og lodde er det sett forbod mot eit direkte fiske av desse artane i NAFO-området. Rekebestanden ved Flemish Cap er ikkje kvoteregulert, men blir regulert med innsatsavgrensningar (tal på fartøy og fiskedøgn). Island har som einaste medlem i NAFO reservert seg mot vedtaket.

NAFO sin vitskapskomité gav i 1998 for fyrste gong ei kvotetilråding for rekefisket ved Flemish Cap. Spørsmålet om å innføre kvoteregulering i staden for å regulere talet på deltakande fartøy og fiskedøgn i rekefisket ved Flemish Cap har sidan vore drøfta fleire gonger, men utan at partane hittil har klart å kome fram til ei endeleg avklaring. Spørsmålet om ei kvoteregulering av reke i 3M er for tida difor ikkje tema i organisasjonen. På årsmøtet vedtok partane same regulering som i 2002, slik at norske fartøy samanlagt kan fiske i 1.985 fiskedøgn også i 2003. 32 norske fartøy kan ta del i fangsten.

Det er sett ein totalkvote på 6.000 tonn reker i 3 L også i 2003. Kvoten er fordelt med 5.000 tonn til Canada og 1.000 tonn til dei resterande NAFO-medlemmane. Noreg har ein kvote i 3L på 67 tonn i 2002.

Delar av uerbestanden i Irmingerhavet som vert forvalta av NEAFC har dei seinaste åra vore observert og delvis utnytta i NAFO-området. Dette problemet blei løyst for 2001 og 2002 gjennom at NAFO etablerte reguleringar tilsvarende NEAFC si regulering av fisket etter uer i internasjonalt farvatn (ICES statistikkområder XII og XIV). For 2003 har NAFO satt ein eigen kvote på 7.500 tonn uer for dei NAFO-medlemmane som ikkje er medlemmar av NEAFC, mens NEAFC-medlemmane kan fiske inn-til 25.000 tonn av NEAFC-kvoten i NAFO-området. Dette inneber at den norske uerkvoten for 2003, som i 2001 og 2002, er ein totalkvote for begge områdene, og at kvotar teke i eit område skal reknast mot kvotar teke i det andre området. (Sjå pkt. 3.4.2).

Frå 1. januar 2001 vart det innført 100 % satellit- overvaking og 100 % observatørdekning i fisket i NAFOs reguleringsområde. På grunn av dei høge kostnadene er det no satt i gang ein prosess for å vurdere om observatørdekninga kan reduserast i enkelte av fiskeria i reguleringsområdet.

Meir informasjon finst på NAFO sine heimesider: <http://www.nafo.ca>

3.4.2 NEAFC

Den nordaust-atlantiske fiskerikommisjonen, NEAFC, sitt myndigheitsområde er i utgangspunktet avgrensa til områda utanfor 200-milssonene. Når det gjeld reguleringar av fisket på bestandar som vandrar både innanfor og utanfor 200 n. mil, har kommisjonen i første rekkje ein samordnande funksjon. NEAFC kan likevel gjere vedtak om reguleringstiltak innanfor den økonomiske sona til ein part, dersom vedkomande part ønskjer det og støttar at eit reguleringstiltak blir sett i verk. Av bestandane i Nordaust-Atlanteren, som har eit utbreiingsområde som også omfattar det opne hav, er mellom anna kolmule, makrell, uer og norsk vårgytande sild.

NEAFC gjorde i 1996 første gongen vedtak om eit avgrensa uttak på oseanisk uer i Irmingerhavet. Det er sett ein totalkvote for uerfisket i 2003 på 119.000 tonn.¹ Dette er ei auking av kvoten i 2002 med 24.000 tonn. Island har reservert seg mot denne reguleringa i NEAFC. Etter vedtaket i NEAFC har Noreg ein kvote på 4.261 tonn uer i Irmingerhavet i 2003.

Grunna forhandlingssituasjonen for norsk vårgytande sild (sjå punkt 3.3.1) har NEAFC ikkje gjort vedtak om å avgrense fangsten av norsk vårgytande sild i områda utanfor nasjonal jurisdiksjon i 2003.

På NEAFC sitt årsmøte i 2000 vedtok partane for fyrste gong ei regulering av fisket etter makrell i internasjonalt farvatn. Kvoten for dette området vart fastsett til 66.400 tonn makrell i 2002. For 2003 vart denne kvoten redusert til 56.610 tonn. Island har også reservert seg mot denne reguleringa (sjå punkt 3.3.4).

For 2000 og 2001 vart det fastsett ein totalkvote for kolmule på 650.000 tonn, men utan at denne vart fordelt mellom medlemslanda. På årsmøtet til NEAFC hausten 2001 vart det fleirtal for å utsetje spørsmålet om totalkvote og eventuell fordeling av kolmulebestanden til eit ekstraordinært årsmøte i april 2002. Partane vart imidlertid ikkje einige om fordelingsspørsmålet på dette møtet, og heller ikkje på årsmøtet i 2002. (sjå punkt 3.3.3).

NEAFC har innleidd ein prosess med sikte på å etablere eit forvaltningsregime for djuphavsressursane utanfor kyststatane sine jurisdiksjonsområde, og har i den samanheng sett ned ei arbeidsgruppe som skal vurdere forslag til reguleringar for desse bestandane. Partane vart einige om å innføre midlertidige forvaltningstiltak og fastsette ein timeplan

¹ Dette inkluderer ein eigen kvote på 7.500 tonn uer til NAFO. Sjå pkt. 3.4.1.

for innføringa av permanente forvaltningstiltak på årsmøtet hausten 2002.

Meir informasjon finst på NEAFC sine heimesider: <http://www.neafc.org/>

3.4.3 IWC, NAMMCO OG CITES

Noreg er medlem av Den internasjonale kvalfangstkommisjonen, IWC, som regulerer fangst av større kvalartar. IWC vart oppretta for å sikre ei bærekraftig forvaltning av kvalressursane, og Noreg deltek på årsmøter og andre møter om forvaltning av kval. I 1982 vedtok IWC eit totalforbod mot all kommersiell kvalfangst. Noreg har reservert seg mot dette forbodet, og er difor ikkje bunden av det. For 2003 har Noreg autonomt fastsett ein norsk kvote på 711 dyr. Forskarane i IWC har etablert spesielle prosedyrar for vurderinga av dei ulike kvalbestandane og uttaket av dei. Den norske kvoten er basert på desse prosedyrane.

Meir informasjon finst på IWC sine heimesider: <http://www.iwcoffice.org/>

Den nord-atlantiske sjøpattedyrkommisjonen, NAMMCO, skal ta avgjerder om sjøpattedyrbestandar i det nord-atlantiske området og arbeidet konsentrerer seg om småkval og sel. Noreg er saman med Færøyane, Grønland og Island medlem i kommisjonen. NAMMCOs Vitskapskomité driv forskning på sjøpattedyr i Nord-Atlanteren, blant anna vert det arbeidd med å utvikle fleirbestandsmodellar som er viktig for å oppnå ei økosystembasert forvaltning.

Meir informasjon finst på NAMMCO sine heimesider: <http://www.nammco.no/>

Konvensjonen om internasjonal handel av trua dyre- og planteartar, CITES («Convention of International Trade on Endangered Species of Fauna and Flora»), regulerer internasjonal handel med artar frå vill fauna som enten er trua av utrydding eller som kan bli det om ikkje handelen blir regulert. I 1983 vart vågekval ført opp på liste I under CITES. Dette inneber eit forbod mot handel med produkt av vågekval. Noreg har reservert seg mot denne listinga fordi vågekvalen ikkje fyller kravet om å vere trua av utrydding. Noreg har arbeidd for å få opna for kontrollert handel, ved å fremje forslag om å endre listinga av vågekval. Dette vart for tredje gong søkt oppnådd på CITES sin partskonferanse i april 2000, utan at ein fekk det nødvendige 2/3 fleirtal. Etter ei samla vurdering vart det frå norsk side i januar 2001 likevel gjort vedtak om å åpne for eksport av norske produkt av vågekval under bestemte vilkår. Noreg starta å eksportere vågekval til Island i 2002 og til Færøyane i 2003. På partsmøtet i CI-

TES i 2002 vart det frå norsk side ikkje fremja nytt forslag om nedlisting.

Meir informasjon finst på CITES sine heimesider: <http://www.cites.org/>

3.4.4 CCAMLR

Kommisjonen for bevaring av marine levende ressursar i Antarktis, CCAMLR, vedtek årleg tilrådingar av totalkvotar for dei ulike artane i kommisjonen sitt område, som utgjør det meste av Sørishavet. CCAMLR deler ikkje totalkvotane mellom dei enkelte medlemmane. I utgangspunktet er det såleis ope for eit «olympisk» fiske, men til ein viss grad blir kvotane delte etter avtale mellom dei statane som driv det konkrete fisket. Det er for tida ingen norske fartøy som fiskar i området.

Noreg fastsette den 13. mars 1998 ei føresegn om regulering av fiske med norske fartøy i Antarktis (CCAMLR-området). Føresegna gjeld for norske statsborgarar og personar busett i Noreg og som driv fiske med norske fartøy i havområda på den sørlege halvkula, som er underlagt konvensjonen av 20. mai 1980 for bevaring av levande marine ressursar i Antarktis. Det er forbod mot å drive fiske utan at det er innhenta løyve frå norske styresmakter.

Noreg tok del på CCAMLR sitt årsmøte i 2002. Det har lenge vore fokusert på det ulovlege (innfor dei økonomiske sonene) og uregulerte (på det opne hav innafor konvensjonsområdet) fisket etter Patagonisk tannfisk. Dette problemet synes ikkje å minke. Fisket blir gjennomført både av fartøy som fører flagg til CCAMLR-medlema og fartøy under framandflagg. Det har i den seinare tid også vore rapportert om nye deltakarar i det ulovlege og uregulerte fisket i området. Blant anna er det avdekkja at ei rekke fartøy er bygd eller kontrahert nettopp med sikte på å delta i dette fisket. CCAMLR har i løpet av dei siste åra skipa ei rekke tiltak for å motverke denne aktiviteten, men problemet med det uregulerte fisket er ikkje løyst.

På årsmøtet i 2002 vart det semje om å byggje ut systemet med «svartelisting». Dette er eit initiativ som Noreg tok for to år sida, kor ein vann fram med ein resolusjon som oppfordrar medlemmar av CCAMLR til ikkje å flagge eller lisensiere fartøy frå statar som ikkje er medlemmar av CCAMLR og som har delteke i IUU-fiske. Det var semje om å utvide bruksområdet til å inkludere medlemmar av CCAMLR, samstundes som resolusjonen blei gjort om til bindande reguleringar.

Det er innført eit fangstdokumentasjonssystem for å overvake internasjonal handel og vise at Patagonisk tannfisk som vert importert til eit medlem

av organisasjonen, er fiska i samsvar med CCAMLR sitt regelverk eller teke utanfor CCAMLR-området. Det bør gjennomførast ei kontinuerleg evaluering for å betre systemet og tette eventuelle smothol. Noreg sette i verk dette systemet i mars 2000. Det er skipa eit eige fond i CCAMLR der medlemslanda kan overføre verdien av fangstar som vert konfiskert i samband med handheving av systemet.

Meir informasjon finst på CCAMLR sine heimesider: <http://www.ccamlr.org/>

3.4.5 ICCAT

ICCAT (Den internasjonale kommisjonen for bevaring av atlantisk tunfisk) blei etablert i 1969. Den primære funksjon for denne organisasjonen er bevaring og forvaltning av tunfisk og tunfiskliknande artar i Middelhavet og Atlanterhavet. ICCAT sitt kompetanseområde omfattar ca 30 artar, og av desse er makrellstørje av særleg interesse for Noreg.

Noreg er i dag ikkje medlem av ICCAT, men har sidan 1998 hatt status som observatør. Bakgrunnen for den norske interessa er at det igjen er aktuelt med fiske etter makrellstørje i norske farvatn. Noreg hadde eit omfattande fiske etter makrellstørje på femti- og sekstitalet, men fisket tok slutt i 1986. Det er no teikn som tyder på at makrellstørja kan ta opp att sitt gamle beitevandringmønster i norske farvatn.

ICCAT var lenge dominert av interessene til «fjernfiske-statane», og opererte inntil nyleg med eit kriterium for kvotetildeling som var basert på historisk fiske, og som ikkje tok omsyn til kyststatane sine rettar (e.g. prinsippet om sonetilhøyring). På årsmøtet i 2001 blei det vedteke nye kriteria for kvotetildeling. Dei nye kriteria for tildeling av kvotar tek no omsyn til kyststatane sine interesser slik Noreg har definert dei. Noreg vil dermed kunne vise til dette grunnlaget i ein framtidig debatt om kvotefordeling.

Noreg deltok som observatør på årsmøtet i 2003 og signaliserte då at vi vil bli medlem av ICCAT, under føresetnad av Stortinget si godkjenning. Regjeringa vil fremje ei Sttingsproposisjon om samtykke til inngåing av avtalen i løpet av hausten 2003.

Ved ratifisering av konvensjonen vert Noreg offisielt medlem av ICCAT.

Totalkvoten for makrellstørje i Nord-Atlanteren og Middelhavet i 2003 er sett til 32 000 tonn for kvart av åra 2003, 2004, 2005 og 2006. Island har fått ein kvote på 30 tonn, som gradvis skal aukast til 60 tonn i 2006.

Meir informasjon finst på ICCAT sine heimesider: <http://www.iccat.es/>

3.4.6 SEAFO

Den søraustatlantiske fiskeriorganisasjonen, SEAFO, vart etablert 20. april 2001 og har sitt hovudsete i Namibia.

Den overordna målsetjinga til SEAFO-konvensjonen er langsiktig bevaring og berekraftig bruk av marine ressursar i det søraustlege Atlanterhavet. Partane pliktar å innføre tiltak som skal sikre ein langsiktig berekraftig bruk av fiskeressursane i konvensjonsområdet. Konvensjonsområdet er avgrensa til det opne havet, og omfattar såleis ikkje den økonomiske sona til kyststatane i området.

Noreg ratifiserte konvensjonen 20. april 2003. I tillegg til Noreg er konvensjonen undertekna av dei fire kyststatane Angola, Namibia, Storbritannia (på vegner av St.Helena) og Sør-Afrika, samt EU, Island, Sør-Korea og USA. SEAFO-konvensjonen vil tre i kraft 60 dagar etter at den er ratifisert av tre statar, dersom minst ein av disse er ein kyststat. Det er enno berre Namibia og Noreg som har ratifisert konvensjonen.

Dei norske kommersielle interessene i SEAFO-området er relativt små. Kartlegginga av fiskeripotensialet er mangelfull, og det er såleis vanskeleg å vurdere kva for interesser norske fiskarar kan få i området i framtida. Ein viktig grunn til at Noreg ratifiserte SEAFO-konvensjonen er at Noreg prinsipielt er ein sterk tilhenger av regionalt samarbeid om felles fiskeriressursar og Noreg deltek aktivt i ei rekkje andre regionale fiskeriorganisasjonar. Norsk deltaking i SEAFO kan både gi innsyn i og høve til å påverke i forhold til statspraksis på området. Vidare vil Noregs bi- og multilaterale bistandsengasjement i regionen kunne styrkast gjennom deltaking i SEAFO.

4 Langsiktige forvaltningsplanar

Det er eit sentralt mål for norske fiskeristyresmakter å få til ei berekraftig forvaltning av alle dei kommersielle fiskebestandane som Noreg deler med andre land. Ein viktig føresetnad for å oppnå dette målet, er at ein langsiktig forvaltningsplan med konkrete mål- og grenseverdiar er på plass for den aktuelle bestand. Hittil har Noreg vore med på å vedta langsiktige forvaltningsplanar for alle fellesbestandane i Barentshavet saman med Russland, dei viktigaste botnfiskbestandane og sild i Nordsjøen saman med EU, makrell i Nordaust-Atlanten saman med EU og Færøyane, og norsk vårgytande sild saman med EU, Russland, Island og Færøyane.

4.1 Presentasjon av dei ulike forvaltningsplanane

4.1.1 Fellesbestandane i Barentshavet

4.1.1.1 Norsk arktisk torsk

Den 8. november 2002, i samband med 31. sesjon i Den blanda norsk-russiske fiskerikommisjonen i Kabelvåg, vedtok Noreg og Russland følgjande forvaltningsplan for norsk arktisk torsk som skal gjelde for den årlege kvotefastsettinga frå og med 2004:

- Rekn ut gjennomsnittlig TAC¹-nivå for dei 3 kommande år basert på F_{pa}^2 . TAC for neste år blir fastsett til denne utgangsverdien av TAC for desse 3 åra
- påfølgjande år blir utrekninga av TAC gjenteke for dei neste 3 år basert på oppdatert informasjon om bestandsutviklinga, like fullt såleis at TAC ikkje skal endrast med meir enn +/- 10 % av TAC for føregåande år
- dersom gytebestanden fell under B_{pa}^3 vil partane måtte vurdere lågare TAC enn det planen tilseier

¹ «Total Allowable Catch» = totalkvote

² Ein føre-var-grense for fiskedøyingstalet. Hittil har dette vore 0.42 for norsk arktisk torsk. Dette og alle dei andre referansepunkta ICES brukar i si rådgjeving er no under revisjon.

³ Ein føre-var grense for gytebestanden. Hittil har dette vore 500.000 tonn for norsk arktisk torsk.

Forvaltningsplanen for torsk skal ta vare på omsynet til:

- å leggja til rette for eit langsiktig høgt utbytte
- ynskjet om stor grad av stabilitet i TAC frå år til år
- full utnytting av den til einkvar tid tilgjengelege informasjon om bestandsutviklinga

4.1.1.2 Norsk arktisk hyse

Same dag som Noreg og Russland vedtok forvaltningsplanen for norsk arktisk torsk vedtok dei ein tilsvarande forvaltningsplan for norsk arktisk hyse som også skal gjelde for den årlege kvotefastsettinga frå og med 2004:

- Rekn ut gjennomsnittleg TAC-nivå for dei 3 kommande år basert på F_{pa}^4 . TAC for neste år blir fastsett til denne utgangsverdien av TAC for desse 3 åra
- påfølgjande år blir utrekninga av TAC gjenteke for dei neste 3 år basert på oppdatert informasjon om bestandsutviklinga, like fullt såleis at TAC ikkje skal endrast med meir enn +/- 25 % av TAC for føregåande år
- dersom gytebestanden fell under B_{pa}^5 vil partane måtte vurdere lågare TAC enn det planen tilseiar

Også forvaltningsplanen for hyse skal ta vare på omsynet til:

- å leggja til rette for eit langsiktig høgt utbytte
- ynskje om stor grad av stabilitet i TAC frå år til år
- full utnytting av den til einkvar tid tilgjengelege informasjon om bestandsutviklinga

4.1.1.3 Lodde i Barentshavet

Samtidig med forvaltningsplanane for torsk og hyse, vedtok Noreg og Russland også følgjande forvaltningsplan for lodde:

TAC skal ikkje setjast høgare enn at, med 95 % sannsyn, minst 200.000 tonn lodde får høve til å gyte.

⁴ Føre-var-grensen for fiskedøyingstalet for norsk arktisk hyse har hittil vore satt til 0.35.

⁵ Føre-var-grensen for gytebestanden av norsk arktisk hyse har hittil vore satt til 80.000 tonn.

4.1.2 Botnfisk og sild i Nordsjøen

Noreg og EU vedtok forvaltningsplanar for torsk, hyse, sei og raudspette i Nordsjøen fyrste gong 2. desember 1999. Desse forvaltningsplanane har sidan blitt ført vidare kvart einaste år, seinast 20. desember 2002 i samband med fiskeriforhandlingane med EU for 2003.

4.1.2.1 Torsk i Nordsjøen

Forvaltningsplanen for torsk i Nordsjøen består av følgjande delar:

1. Alle forsøk skal gjerast for å oppretthalde eit minimumsnivå på gytebestanden større enn 70.000 tonn (B_{lim}^6).
2. For 2000 og følgjande år vart Partane einige om å avgrense fisket sitt på basis av ein TAC i samsvar med eit fiskedøyingstal på 0.65 for aktuelle aldersgrupper som definert av ICES.
3. Om gytebestanden skulle falle under eit referansepunkt på 150.000 tonn (B_{pa}), skal fiskedøyingstalet nemnt under pkt. 2 bli justert i lys av dei vitenskaplege vurderingane av forholda som rår då. Ei slik justering skal sikre ein sikker og rask atterreising av gytebestanden til eit nivå langt over 150.000 tonn.
4. For å redusere utkast og for å auke gytebiomassen av torsk, vart Partane einige om at fiske-mønsteret skal, samstundes som ein hugsar at også anna botnfisk blir hausta i desse fiskeria, bli betra i lys av ny vitenskapleg rådgjeving frå mellom anna ICES.
5. Partane skal, som det passar seg, vurdere og revidere desse forvaltningstiltaka og strategiane på basis av eventuelle nye råd frå ICES.

4.1.2.2 Hyse i Nordsjøen

Forvaltningsplanen for hyse i Nordsjøen består av følgjande delar:

1. Alle forsøk skal gjerast for å oppretthalde eit minimumsnivå på gytebestanden større enn 100.000 tonn (B_{lim}).
2. For 2000 og følgjande år vart Partane einige om å avgrense fisket sitt på basis av ein TAC i samsvar med eit fiskedøyingstal på 0.70 for aktuelle aldersgrupper som definert av ICES.
3. Om gytebestanden skulle falle under eit referansepunkt på 140.000 tonn (B_{pa}), skal fiskedøyingstalet nemnt under pkt. 2 bli justert i lys av dei vitenskaplege vurderingane av forholda som

rår då. Ei slik justering skal sikre ein sikker og rask atterreising av gytebestanden til eit nivå langt over 140.000 tonn.

4. For å redusere utkast og for å auke gytebiomassen av hyse, vart Partane einige om at fiskemønsteret skal, samstundes som ein hugsar at også anna botnfisk blir hausta i desse fiskeria, bli betra i lys av ny vitenskapleg rådgjeving frå mellom anna ICES.
5. Partane skal, som det passar seg, vurdere og revidere desse forvaltningstiltaka og strategiane på basis av eventuelle nye råd frå ICES.

4.1.2.3 Sei i Nordsjøen

Forvaltningsplanen for sei i Nordsjøen består av følgjande delar:

1. Alle forsøk skal gjerast for å oppretthalde eit minimumsnivå på gytebestanden større enn 106.000 tonn (B_{lim}).
2. For 2000 og følgjande år vart Partane einige om å avgrense fisket sitt på basis av ein TAC i samsvar med eit fiskedøyingstal på 0.40 for aktuelle aldersgrupper som definert av ICES.
3. Om gytebestanden skulle falle under eit referansepunkt på 200.000 tonn (B_{pa}), skal fiskedøyingstalet nemnt under pkt. 2 bli justert i lys av dei vitenskaplege vurderingane av forholda som rår då. Ei slik justering skal sikre ein sikker og rask atterreising av gytebestanden til eit nivå langt over 200.000 tonn.
4. Partane skal, som det passar seg, vurdere og revidere desse forvaltningstiltaka og strategiane på basis av eventuelle nye råd frå ICES.

4.1.2.4 Raudspette i Nordsjøen

Forvaltningsplanen for raudspette i Nordsjøen består av følgjande delar:

1. Alle forsøk skal gjerast på å oppretthalde eit minimumsnivå på gytebestanden større enn 210.000 tonn (B_{lim}).
2. For 2000 og følgjande år vart Partane einige om å avgrense fisket sitt på basis av ein TAC i samsvar med eit fiskedøyingstal på 0.30 for aktuelle aldersgrupper som definert av ICES.
3. Om gytebestanden skulle falle under eit referansepunkt på 300.000 tonn (B_{pa}), skal fiskedøyingstalet nemnt under pkt. 2 bli justert i lys av dei vitenskaplege vurderingane av forholda som rår då. Ei slik justering skal sikre ein sikker og rask atterreising av gytebestanden til eit nivå langt over 300.000 tonn.
4. For å redusere utkast og for å auke gytebiomassen av raudspette, vart Partane einige om at fis-

⁶ Den lågaste gytebestand som ein går ut frå vil gi rimeleg god rekruttering.

kemønsteret skal, samstundes som ein hugsar at også andre demersale artar blir hausta i desse fiskeria, bli forbetra i lys av ny vitskapleg rådgeving frå *mellem anna* ICES.

5. Partane skal, som det passar seg, vurdere og revidere desse forvaltningstiltaka og strategiane på basis av eventuelle nye råd frå ICES.

4.1.2.5 Sild i Nordsjøen

Noreg og EU vedtok ein forvaltningsplan for sild i Nordsjøen fyrste gong 2. desember 1997. Denne har sidan blitt ført vidare kvart einaste år, seinast 20. desember 2002 i samband med fiskeriforhandlingane med EU for 2003. I tillegg til å fastsette fordelinga av bestanden, inneheld forvaltningsplanen følgjande delar:

1. Alle forsøk skal gjerast på å oppretthalde eit nivå på gytebestanden som er større enn det lågaste biologisk aksepterte nivå (MBAL) på 800.000 tonn.
2. Ein forvaltningsstrategi for mellomlang sikt, kor årlege kvoter skal bli satt for det direkte fisket og for bifangstar i andre fiskeri som definert av ICES, som skal reflektere eit fiskedøyingstal på 0.25 for 2-åringar og eldre og 0.12 for 0–1-åringar, skal setjast i verk.
3. Om gytebestanden skulle falle under eit referansepunkt på 1.3 millionar tonn, vil fiskedøyingstala nemnt under pkt. 2 bli justert i lys av dei vitskaplege vurderingane av dei presise forholda som rår då for å sikre rask atterreising av gytebestanden til nivå langt over 1.3 millionar tonn.
Atterreisingsplanen nemnt ovanfor kan, *mellem anna*, inkludere ytterlegare avgrensingar av innsatsen i form av spesielle lisensar for fartøy, regulering av fiskedøgn, stenging av område og/eller periodar, spesielle meldingskrav eller andre passende kontrolltiltak.
4. Bifangst av sild kan berre landast i havner kor passende prøvetakingsordningar for effektivt å kunne overvake landingane har blitt etablert. Alle landa fangstar skal trekkast frå dei respektive kvotane som er sett, og fiskeria skal stoppast omgåande når kvotane er oppfiska.
5. Partane skal, om det passar seg, konsultere og justere forvaltningstiltak og strategiar på basis av eventuelle nye råd frå ICES inkludert råd basert på vurderinga av talrikdommen til den yngste årsklassen.

19. november 1999. Denne har sidan blitt ført vidare kvart einaste år, seinast 5. november 2002. Forvaltningsplanen består av følgjande delar:

1. For 2001 og følgjande år vart Partane einige om å avgrense fisket sitt på basis av ein TAC i samsvar med eit fiskedøyingstal i området 0.15 – 0.20 for aktuelle aldersgrupper som definert av ICES, om ikkje framtidig vitskapleg rådgeving krev endring av fiskedøyingstalet.
2. Om gytebestanden skulle falle under eit referansepunkt på 2.300.000 tonn (B_{pa}), skal fiskedøyingstalet nemnt under pkt. 1 bli justert i lys av dei vitskaplege vurderingane av forholda som rår då. Ei slik justering skal sikre ein sikker og rask atterreising av gytebestanden til eit nivå langt over 2.300.000 tonn.
3. Partane skal, som det passar seg, vurdere og revidere desse forvaltningstiltaka og strategiane på basis av eventuelle nye råd frå ICES.

4.1.4 Norsk vårgytande sild

Noreg, EU, Russland, Island og Færøyane vedtok ein forvaltningsplan for norsk vårgytande sild fyrste gong 20. oktober 1999. Denne har sidan blitt ført vidare kvart einaste år, seinast 9. november 2001.⁷ Forvaltningsplanen består av følgjande delar:

1. Alle forsøk skal gjerast på å oppretthalde eit nivå på gytebestanden som er større enn det kritiske nivået (B_{lim}) på 2.500.000 tonn.
2. For 2002 og følgjande år vart Partane einige om å avgrense fisket sitt på basis av ein TAC i samsvar med eit fiskedøyingstal mindre enn 0.125 for aktuelle aldersgrupper som definert av ICES, om ikkje framtidig vitskapleg rådgeving krev endring av dette fiskedøyingstalet.
3. Om gytebestanden skulle falle under eit referansepunkt på 5.000.000 tonn (B_{pa}), skal fiskedøyingstalet nemnt under pkt. 2 bli justert i lys av dei vitskaplege vurderingane av forholda som rår då for å sikre ein sikker og rask atterreising av gytebestanden til eit nivå langt over 5.000.000 tonn. Basisen for ei slik justering skal som eit minimum vere ein lineær reduksjon av fiskedøyingstalet frå 0.125 ved B_{pa} (5.000.000 tonn) til 0.05 ved B_{lim} (2.500.000 tonn).
4. Partane skal, som det passar seg, vurdere og revidere desse forvaltningstiltaka og strategiane på basis av eventuelle nye råd frå ICES.

4.1.3 Makrell i Nordaust-Atlanteren

Noreg, EU og Færøyane vedtok ein forvaltningsplan for makrell i Nordaust-Atlanteren fyrste gong

⁷ I mangel av ein fempartsavtale for 2003 er også forvaltningsplanen sett ut av kraft inntil vidare.

4.2 Generelle merknader

Med enkelte få unntak⁸ er det no på plass langsiktige forvaltningsplanar for samtlige av dei kommersielle fiskebestandane som Noreg deler med andre land. Som nemnt i innleiinga er dette ein viktig føresetnad for å oppnå målet om ei berekraftig forvaltning av desse bestandane. På den andre sida vil ikkje ein forvaltningsplan nødvendigvis alltid vere tilstrekkelig for å bringe opp/halda dei aktuelle bestandane på eit berekraftig nivå. Torskebestanden i Nordsjøen er til dømes eit eksempel på dette. Det er mellom anna også viktig å ha eit fangstmønster som er tilpassa den enkelte art og ein effektiv kontroll med fiskeuttaket. Norske styresmakter arbeider difor også aktivt med dette. Ein må vidare rek-

ne med at det kan ta ei viss tid frå ein forvaltningsplan er vedteke for å bygge opp att ein bestand, til denne bestanden faktisk kan seiast å vere på eit berekraftig nivå. Uavhengig av om alle dei føresetnadene forvaltarane kan påverke er oppfylt, kan det dessutan vere vanskeleg å bygge opp att ein bestand om dei naturlege tilhøva ikkje ligg til rette for det.

Alle dei referansepunkta ICES brukar i si rådgjeving er no under revisjon. Dette vil kunne føre til at alle eller enkelte av dei tala som er oppgitt i forvaltningsplanane ovanfor blir justert. Revisjonen vil derimot ikkje medføre ei endring i det grunnleggjande målet for alle planane, nemleg å bringe opp/halda dei aktuelle bestandane på eit berekraftig nivå.

⁸ Kviting i Nordsjøen, kolmule og lodde ved Jan Mayen.

5 Kontrollordningar

5.1 Kontroll av fiske i norske jurisdiksjonsområde

I St prp nr 1 (1996–97) heiter det: «Innen området ressursforvaltning er hovedmålet å legge til rette for et forsvarlig ressursuttak som sikrer et høyt varig utbytte fra ressursene». For å kunne nå denne målsettinga for ressursforvaltninga, trengst det informasjon om og kontroll med alt ressursuttak i norske jurisdiksjonsområde. Ein sentral del av det norske systemet for kontroll og handheving er fysisk kontroll med all fiskeaktivitet. Dette inneber kontroll på alle nivå, til havs, under landing og ved omsetjing av fiskefangstar.

I Noreg har Fiskeridirektoratet ansvaret for ressurskontrollen. Kontrollen blir utøvd av Kontrollseksjonen i Fiskeridirektoratet og direktoratet sin Ytre Etat med 9 regionkontor, inklusive eit inspektorkorps langs kysten.

Kystvakta, inklusive bruksvakttenesta, er underlagt Forsvarsdepartementet. Kystvakta har ansvaret for kontrollen på havet, i første rekkje utanfor 4 n. mil. Frå 1996 er Kystvakta utvida med ei Indre Kystvakt som skal gjennomføra fiskerioppsynet innanfor 4. n. mils grensa. Fiskerioppsynstenesta til Den indre kystvakta skal etter planen kombinerast med ei rekkje andre oppgåver, bla. for politi-, toll- og miljøstyresmakter.

Fiskeridirektoratet står for kontroll ved landing av fangstar, og har også ein viss kontroll på sjøen i spesielle område og i spesielle fiskeri. Det er etablert lokale fiskerioppsyn langsmed kysten i regi av Fiskeridirektoratet. Direktoratet har også ansvar for kvotekontrollsystemet både for utanlandske og norske fartøy. Dei ulike salslaga har eit kontrollansvar i samband med omsetjing og eksport av fisk. Utanlandske styresmakter har kontrollansvaret når norske fartøy leverer fangst i utanlandske hamner og når norske fartøy fiskar i desse landa sine jurisdiksjonsområde.

Ein viktig del av kontrollen går føre seg under utøvinga av fisket. I denne fasen blir det kontrollert at fisket skjer med riktig reiskap, til rett tid og på rett område. Ein kontrollerer også fangstsamanstellinga og at det ikkje går føre seg dumping eller neddreping av fisk. Når det gjeld fangst av sjøpatte- dyr (sel og kval) er det inspektørar på alle fartøy

under heile fangstperioden. På sel- og kvalfartøya kontrollerer inspektørane om bord i fartøya også at avlivinga skjer i tråd med regelverket. I andre fiskeri har Fiskeridirektoratet iverksett ei ordning med å ha inspektørar og observatørar om bord på enkelte norske- og utanlandske fartøy i kortare eller lengre periodar.

På enkelte artar går det føre seg eit omfattande fiske i indre norske farvatn, det vil seie innanfor 4 n. mil. Det er derfor sett i verk ei ordning der inspeksjonsfartøy frå Kontrollverket er til stades på desse fiskefelta. Ved landing blir fangstsamanstillinga kontrollert og oppfiska kvantum blir belasta kvoterekneskapen.

For å føre kontroll med utanlandsk fiske i NØS etablerte Fiskeridirektoratet i 1977 eit kvotekontrollsystem som er basert på bruk av edb. Databasen inneheld mellom anna opplysningar om fiske- og fangstaktiviteten til utanlandske fartøy og er ein viktig reiskap for kontroll i norske jurisdiksjonsområde.

Utanlandske fartøy som får løyve til fiske i norske jurisdiksjonsområde er pålagde å rapportere fangstane til Fiskeridirektoratet. Denne rapporteringsplikta inneber at når fartøya kjem inn i norsk sone skal dei melde frå om kor mykje fangst fartøyet har om bord (aktivmelding). Fangstane skal oppgjevast i kg rund vekt og i dei enkelte fiskeslag. I tillegg må fartøyet kvar veke rapportere kor mykje som er fanga i sona av dei ulike fiskeslaga (fangstmelding). Når fartøyet avsluttar fisket i NØS, må det før det seglar ut sende melding om dette til Fiskeridirektoratet og oppgi kor mykje fisk som er teken sidan siste fangstmeldinga vart sendt (passivmelding). Alle dei meldingstypene som er nemnt ovanfor blir kontinuerleg lagt inn i kvotekontrollsystemet og gir dermed Fiskeridirektoratet ei oppdatert oversikt over det utanlandske fisket i norske jurisdiksjonsområde, både om kor mange fartøy som deltek i fiske, kvar dei fiskar og opplysningar om fangst per fartøy og per nasjon. Systemet inneheld såleis også dei opplysningane som er kravd for å stanse utanlandsk fiske når dei tildelte kvotane er oppfiska.

Frå 2000 har Fiskeridirektoratet gjennom satellittsporing også kunnskap om kor fartøya oppheld seg i norsk jurisdiksjonsområde og kan difor iverksette meir målretta kontroll.

Kystvakta har direkte tilgang til dei opplysningane som er lagra på databasen i kvotekontrollsystemet og satellittsporingsdatabasen. Opplysningane vil under kontroll på feltet bli halde opp mot opplysningane som går fram av fartøyet si fangstdebok, eventuelle sluttsetlar og innhaldet i lasterommet eller lastetankane på fartøyet. Når desse opplysningane ikkje er i samsvar med kvarandre, kan Kystvakta reagere med åtvaring, fartøyet kan heldast tilbake eller saka kan meldast til politiet, alt etter kor grov krenkinga er. Kvotekontrollsystemet og satellittsporingsopplysningane er såleis særskild viktige reiskap i det kontrollarbeidet Kystvakta gjennomfører.

For å sikre generelt betre kontroll med fangstuttaket i NØS nord om 62°N og fordi ein var kjent med at det gjekk føre seg kvoteunndragingar frå utanlandske fartøy som fiska i NØS nord om 62°N, vart det innført ei ordning i desse områda, der utanlandske fartøy skal melde seg til Kystvakta for kontroll på eit av sju kontrollpunkt ved avslutning av fiske. Ordninga tok til å gjelde 1. januar 1994. Som ein del av rapporteringsordninga i NØS nord om 62°N skal fartøya sende melding om framstilling for kontroll (kontrollpunktmelding) tjuefire timar før ankomsten til kontrollpunktet. Denne fristen er med verknad frå 2001 redusert til 12 timar. For ringnotfartøy er fristen 4 timar.

På grunn av behovet for betre kontroll med makrellfisket i NØS sør om 62°N, vart ei tilsvarende ordning vedteken 19. juli 1995 for makrellfisket i Nordsjøen. Av omsyn til råstoffet må eit kontrollregime i Nordsjøen utformast noko annleis enn ordninga nord om 62°N. Etter regelverket skal utanlandske fartøy med makrellisens melde seg for kontroll i eit av tre nærmare definerte område, med ei varslingsstid på fire timar før fartøyet kjem til kontrollområdet, eller før fartøyet kjem til landingsstad i Noreg. Ordninga gjeld også når eit fartøy med makrellisens fiskar annan pelagisk fisk, så som nord-sjøsild.

Erfaringane syner at ordningane med sjekkpunkt sør og nord om 62°N i NØS har medverka positivt til å redusere kvoteunndragingane frå utanlandske fartøy.

Det er også gitt høve til å kunne påby at fartøy skal ha observatørar ombord i fiskefartøy. Bruk av observatørar ombord i fiskefartøy vil kunne effektivisere kontrollen med fisket.

5.2 Kontrollsamarbeid

Kontroll med ressursuttaket på felles fiskebestandar krev eit nært samarbeid mellom dei landa som

delar ressursane. Eit slikt samarbeid er inngått med begge dei to partane som Noreg delar viktige fiskeressursar med, Russland og EU. Noreg har også inngått avtalar om kontroll direkte med enkelte medlemsland i EU og fleire andre statar. Noreg har kontrollavtalar med Irland, Danmark, Sverige, Nederland, Storbritannia, Frankrike, og Tyskland. I tillegg har Noreg inngått kontrollavtalar med Russland, Færøyane, Island, Canada og Polen.

Eit viktig nytt framsteg i kontrollsamanheng er etablering av satellittsporing av fiskefartøy.

Det føreligg no satellittsporingsavtalar mellom dei landa som har felles fiskeriinteresser i Nord-Aust Atlanteren. Plikta til å spore er gjennomgåande knytta til fartøy over 24 meter største lengde.

Fiskeridepartementet har frå 1. juli 2000 innført satellittovervaking av alle norske fiske- og fangstfartøy over 24 m. Slike fartøy vil vere underlagt sporing i område både under norsk og utenlandsk fiskerijurisdiksjon. Vidare vil alle norske fartøy, uansett storleik, sporast ved fiske i internasjonalt farvatn. Det er også sett krav til satellittsporing av alle fartøy i NEAFC-området. I NAFO-området er det krav om 100 % dekning av satellittsporing og bruk av observatørar på alle fartøy.

5.3 Tiltak mot uregulert fiske

I avtalen mellom Noreg og Russland er partane samde om å setje visse vilkår til dei kvotane dei gir til tredjeland. Som vist til i avtalane med Færøyane og Grønland, har dei to landa plikta å avgrense sitt totale fiske i Barentshavet til dei artar og kvotar tildelede av Noreg og Russland, utan omsyn til om fisket skjer i eller utanom Noreg og Russland sitt jurisdiksjonsområde i Barentshavet. Også Island har plikt til å halde seg til den kvoten som går fram av «Smøtholavtalen». I avtalen med Polen har Polen forplikta seg til ikkje å fiske norsk arktisk torsk i Barentshavet utanom dei kvotane som er sette for bestanden.

Noreg og Canada underteikna 30. juni 1995 ein avtale om bevaring og handheving på fiskeriområdet, jfr. Ot prp nr 3 (1995–96). Både for Noreg og Canada som kyststatar er spørsmålet om effektiv regulering av fiskebestandar som vandrar mellom nasjonale soner og det opne hav særskild viktig. Avtalen føregreip på mange måtar FN-avtalen om fiske på det opne hav, av 4. august 1995. Etter avtalen kan Noreg og Canada borde, inispisere og ransake eit fartøy som fører flagget til den andre parten, i nærmare avgrensa område på det opne hav. Partane kan også bringe opp fartøy og innleie rettsforfølging dersom det ligg føre prov på at fartøy har teke

del i fiskeri aktivitetar som undergrev gjeldande verne- og forvaltningstiltak.

Det kan nemnast at norske myndigheiter dei seinare åra har innført ei rekkje tiltak for å angripe ulovleg, urapportert og uregulert fiske. Eit sentralt tiltak har vore den såkalla «svartelistinga» av fartøy som har drive uønska aktivitet i område utanfor norsk jurisdiksjon. Dette gjeld fartøy som fører utanlandsk flagg, då det i forhold til norske fartøy

finst andre moglegheiter for sanksjonar. Fiskeridirektoratet ser til at fartøy som har delteke i uregulert fiske i internasjonalt farvatn blir nekta lisens i Noregs økonomiske sone. Vidare kan slike fartøy nektast å føre norsk flagg og ein kan nekte landing av fangst i Noreg. Også når det gjeld brot på regelverket som har vore gjort av utanlandske fartøy i norske farvatn, har ein klare moglegheiter for sanksjonar.

6 Fisket etter avtalane i 2001 og 2002

I omtalen av fisket etter avtalane for 2001 og 2002 har ein lagt hovudvekt på i kva grad Noreg og dei partane som blir tildelt kvotar i norske område, faktisk utnyttar desse kvotane. Først blir norske kvotar i andre statar sine soner og utnyttinga av desse presenterte, jamfør punkt 6.1 nedanfor. Deretter, i punkt 6.2, blir andre statar sine kvotar i norske område og utnyttinga av desse kvotane presenterte. Kommentaranane med omsyn på kvoteutnytting omfattar berre åra 2001 og 2002.

I det følgjande blir omgrepet «fellesforvaltning» nytta om ein del sentrale artar. Fellesforvaltning tyder at to eller fleire land/samanslutningar av land har avtalt å forvalta ein art saman fordi arten opptrer i sonene til fleire land. Dette inneber at det i dei årlege kvoteforhandlingane blir avtalt totalkvote for arten, og total tilleten fangst (TAC) blir fordelt på dei aktuelle avtalepartane.

til ansvarlege i 3. land, dvs. styresmaktene i kyststaten. Desse rapporterte fangsttala frå fartøy på fiskefeltene kan avvike frå dei tala i sluttsetelstatistikken som viser utlossa kvanta. Symbolet (–) i tabellane tyder anten ingen fangst eller ingen kvote.

Forskringsfangst er inkluderte i fangsttala, men ikkje i kvotetala.

6.1.1 Noreg – Russland

6.1.1.1 Fellesbestandane

Noreg og Russland har felles forvaltning for artane torsk, hyse og lodde. Noreg sine kvotar (etter overføringar til 3. land) og fangstar¹ av desse bestandane går fram av tabell 6.1. Delar av dei norske kvotane for desse bestandane kan fiskast i russisk økonomisk sone, sjå tabell 6.2.

6.1 Norsk utnytting av kvotar

I avsnitt 6.1 og 6.2 er kvotane henta frå dei årlege kvoteavtalane, med eventuelle oppdateringar. Med mindre noko anna er sagt, er fangsttala baserte på kva fartøya har rapportert fiska frå dei ulike jurisdiksjonsområda, anten til Fiskeridirektoratet eller

¹ Desse fangstane er frå sluttsetelstatistikken til Fiskeridirektoratet.

Tabell 6.1 Oversikt over norske kvotar (etter overføring til 3. land) og fangst på fellesbestandane i Barentshavet

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Torsk	195.550	195.335	202.703	222.062
Hyse	46.300	50.835	49.103	52.263
Lodde	371.000	383.000	375.619	394.000

Tabell 6.2 Oversikt over Noreg sine kvotar og fangstar i russisk økonomisk sone

Område/art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Røs:				
Torsk	140.000	140.000	2.917	1.061
Hyse	20.000	20.000	1.623	1.606
Haneskjel	–	–	–	–
Reker	3.000	3.000	344	0
Grønlandssel	5.000	5.000	5.200	2.348
Lodde	371.000	383.000	80.809	129.042
Steinbit	1.500	1.500	251	435
Flyndre	1.000	1.000	5	0
Bifangstkvote	500	500	49	84

6.1.1.2 Kommentarer til oversikta

Av dei norske fangstane nord for 62°N i 2001 fiska Noreg 1,5 % av torskefangstane og 3,5 % av hysefangstane i RØS. Tilsvarende tal for 2002 var 0,5 % for torsk og 3,2 % for hyse. Noreg tar altså små fangstar av torsk og hyse i RØS, sett i høve til dei totale norske fangstane.

I 2001 var 10 reketrålalar med i fisket etter reker i RØS, medan ingen deltok i 2002. Noreg sin haneskjellkvote var ikkje talfesta i 2001 og 2002. Fisket skal vere eit prøvefiske i eit nærmare avgrensa område. Vilkåra for dette fisket skal avtalast nærmare mellom Noreg og Russland. Slike vilkår blei ikkje fastlagde korkje i 2001 eller 2002.

6.1.2 Noreg – EU

6.1.2.1 Fellesbestandane

Noreg og EU har felles forvaltning for artane torsk, hyse, sei, kviting, raudspette, sild og makrell sør for 62°N. Delar av dei norske kvotane for konsumfiskbestandane kan fiskast i EU si sone av Nordsjøen (sjå tabell 6.4).

Kvotane og fangstane av sei og makrell omfatta Skagerrak i tillegg til Nordsjøen.

Noreg sine kvotar av sei, makrell og sild blei godt utnytta dei to åra. Dei store makrellfangstane i Nordsjø-området må sjåast i samanheng med at Noreg hadde høve til å overføre inntil 100.000 tonn av makrellkvoten nord for 62°N i 2001 og i 2002 til fiske i Nordsjøen (ICES-område IVa). Likeins kunne makrellkvoten vest av 4°V på 13.800 tonn i 2001 og 14.100 tonn i 2002, fiskast i den nordlege delen av Nordsjøen. Dette forklarar også den låge utnyttinnga av Noreg sin makrellkvote vest av 4°V (sjå tabell 6.4).

Noreg fiskar også norsk vårgytande sild (NVG-sild) i Nordsjøen i perioden januar – mai. Totaltala i Nordsjøen for alle sortar sild for åra 2001 og 2002 er 79.044 tonn og 79.043 tonn.

Makrell- og sildekquotane blir fordelte mellom ringnotfartøya, trålarane og kystfartøya. Fangsttala inneheld ikkje norske bifangstar frå industritrålfisket. Bifangstane varierer frå år til år i storleik og art. Frå slutten av 1980-talet har sild utgjort det største innslaget av bifangst i leveransane til oppmåling.

Tabell 6.3 Norske kvotar (etter overføringar til EU og 3. land) og fangstar¹ på fellesbestandane i Nordsjøen

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Torsk	7.780	7.880	4.382	5.015
Hyse	7.020	21.725	1.906	2.245
Sei	41.000	66.000	43.692	58.983
Kviting	2.970	4.100	45	42
Raudspette	1.460	3.890	1.926	1.988
Makrell	159.930	161.246	158.192	161.574
Nordsjøsild	74.800	74.800	76.055	76.504

¹ Disse fangstane er førebels statistikk frå sluttsetelstatistikken til Fiskeridirektoratet.

Tabell 6.4 Oversikt over Noreg sine kvotar (etter overføringar til EU og 3. land) og fangstar i EU sine farvatn og tildelte kvotar frå EU i Grønlandske farvatn

Område/art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
EUF, Nordsjøen:				
Torsk*	7.780	7.580	1.259	1.655
Hyse*	7.020	20.845	384	426
Sei*	41.000	65.700	13.561	23.552
Kviting*	2.970	4.100	6	10
Raudspette*	1.460	2.390	1.400	1.655
Makrell* ¹	46.370	47.386	160	9.758
Sild*	50.000	50.000	12.390	10.958
Augepål	10.000	5.000	–	–
Tobis	30.000	50.000	18.385	54.768
Brisling	10.000	35.000	8.900	28
Reke	100	100	7	–
Hestmakrell	1.600	1.600	44	20
Andre artar	5.000	5.000	2.067	2.723
EUF, Vest om 4°V:				
Makrell	13.800	14.100	160	–
Sild	–	–	–	–
Kolmule	190.640	120.000	199.281	121.736
Blålange	500	500	250	101
Lange	9.500	9.500	5.378	5.313
Brosme	5.000	5.000	3.458	2.940
Pigghå	200	200	0	0
Brugde (lever)	–	–	–	–
Håbrann	100	100	1	6
Kombinert kvote	600	600	–	–
Blåkveite	950	950	300	243
Andre artar	3.000	3.000	1.135	1.709
EUGRL, Vestgrønland:				
Blåkveite	920	920	920	920
Kveite	200	200	21	10
Skolest/Isfalt o.a.	715	715	12	11
EUGRL, Austgrønland:				
Reker	2.500	2.500	2.435	1.453
Blåkveite	1.055	1.055	1.055	1.055
Kveite	200	200	200	194
Uer	1.000	1.000	1.000	1.000
Lodde	6.700	6.700	6.700	6.700
Skolest/isfalt o.a.	285	285	152	57

¹ Omfattar ikkje overføringar til Nordsjøen frå andre område. Overføringar til 3. land er heller ikkje trekte frå.

6.1.2.2 Norske kvotar i EU sine farvatn (EUF), og inkludert kvotane tildelt Noreg frå EU i grønlandske farvatn (EUGRL), med tilhøyrande fangstar

Noreg fekk tildelt kvotar av blåkveite og kveite for fiske i grønlandsk sone både av EU og Grønland. For desse artane gjer ein den føresetnaden at EU-kvoten først blir utnytta. Noreg nyttar desse kvotane i så stor grad, at med denne føresetnaden kan ta-

let for fangst i enkelte tilfeller vere lik kvotetala slik dei vert viste i tabell 6.4. Eventuelle fangstar ut over EU-kvotane blir avrekna mot Noreg sine kvotar tildelt av Grønland (sjå tabell 6.6).

For fellesbestandane merka med (*) avtalar EU og Noreg storleiken på TAC for kvar bestand, fordeling av TAC på dei to partane, eventuelle kvotebyte og kor mykje partane kan fiske i dei respektive sonene.

6.1.2.3 Kommenterarar til oversikten

I EU-sona i Nordsjøen kunne norske fartøy til saman fiske 40.000 tonn av industriartane augepål (inkludert uunngåeleg fangst av hestmakrell), kolmule og tobis i 2001 og 2002. Det er den norske industritrålarflåten (omlag 60–70 fartøy) som fiskar på denne kvoten. Inntil 10.000 tonn augepål kunne fiskast i EU-farvatn vest av 4°V i 2001 og 5.000 tonn i 2002. Dette skulle avreknast den samla industrikvoten for augepål, kolmule og tobis. Det vart ikkje fiska augepål vest av 4°V, korkje i 2001 eller 2002.

Norske fartøy kunne i tillegg fiske på desse artane utan avgrensingar i norsk økonomisk sone. Samla fiska dei norske industritrålarane i følgje sluttsetelstatistikken 97.500 tonn augepål/kolmule og 187.400 tonn tobis i Nordsjøen i 2001. Tilsvarende sluttseteltal for 2002 var 128.300 tonn augepål/kolmule og 176.000 tonn tobis. Fisket i EU-sona utgjorde altså for tobis ein større del av totalfangsten av tobis enn i tidligare år, medan det ikkje vart fiska augepål/kolmule i EU-sona av norske industritrålarar korkje i 2001 eller i 2002.

Av Noreg sin kolmulekvote vest av 4°V kunne opptil 40.000 tonn fiskast i den nordlege delen av Nordsjøen (ICES område IVa) både i 2001 og 2002. Innanfor den samla kolmulekvoten kunne norske fartøy fiske inntil 9.000 tonn vassild både i 2001 og 2002. I tillegg fiska norske fartøy desse åra kolmule i internasjonalt farvatn vest av dei britiske øyane, i færøysk sone og i eit direkte fiske i NØS nord for 62°N av mindre omfang. I følgje norske sluttseteltal fiska dei norske fartøya totalt 573.700 tonn i 2001 og 558.100 tonn i 2002 i desse områda. Fangsttala inkluderer også kolmule som er fiska av industritrålarane i Nordsjøen.

Det var høve til å overføre 2.000 tonn mellom kvotane for lange, brosme og blålange. Desse kvotane kunne berre fiskast med line vest av 4°V (ICES område Vb, VI og VII). I dette fisket kunne norske fartøy ha bifangst av andre fiskeslag med inntil 25% til eikvar tid. Den totale bifangsten av andre fiskeslag var i 2001 og 2002 avgrensa til 3.000 tonn, og den blir rekna mot den totale kvoten av lange, blålange og brosme som var på 15.000 tonn både i 2001 og 2002.

Blålange, lange, brosme, pigghå, brugde og håbrann kunne også fiskast i Nordsjøen. Kombinertkvoten galdt linefiske etter havmus, mora, skjelbrosme, isgalt og skolest.

Kvoten «andre artar» i Nordsjøen omfattar fiske på artar der det ikkje er fastsett kvotar for Noreg i EU-sona. Eit unntak er sjøtunge som norske fartøy berre kan ha som bifangst.

Blåkveitekvoten kunne fiskast i EU sine farvatn nord for 62°N og vest av 4°V. Fisket vest av 4°V kunne berre utøvast med line. Norske fartøy fiska 300 tonn i 2001, og 240 tonn i 2002.

Loddefisket ved Jan Mayen/Island/Grønland blir nærmare omtala i punkt 6.1.6.

6.1.3 Noreg – Færøyanne

6.1.3.1 Kommenterarar til oversikten

I 2001 og 2002 hadde Noreg ein botnfiskkvote for lange, brosme, sei og blålange på til saman 5.222 tonn i færøysk sone, men maksimalt 1.000 tonn sei. I tabell 6.5. står botnfiskkvoten oppført under lange og sei. Kvoten for botnfisk omfatta også bifangst av andre botnfiskartar, til saman opp til 1.200 tonn både for 2001 og 2002. Fisket kunne drivast med sei-garn og bankline, men sei kunne også fiskast med

Tabell 6.5 Oversikt over Noreg sine kvotar og fangstar i færøysk sone

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Lange			2.141	2.114
Brosme	4.222	4.222	1.807	1.946
Blålange			103	112
Sei	1.000	1.000	56	64
Blåkveite	75	75	25	12
Håbrann/Pigghå	300	300	–	–
Breiflabb	25	25	1	0
Makrell	4.100	6.600	–	–
Hestmakrell	250	250	–	–
Kolmule	47.000	35.000	47.340	35.000
Brugde (lever)	–	–	–	–
Andre artar	–	–	103	888

trål. Samla vart det fiska 5.180 tonn botnfisk i færøysk sone i 2001 og 5.315 tonn i 2002. Direkte fiske etter blåkveite og breiflabb skal ikkje avreknast kvotane for botnfisk.

Norske fartøy hadde høve til å fiske 75 tonn blåkveite og 25 tonn breiflabb i 2001 og 2002 med garn i eit prøvefiske i færøysk sone. To fartøy var med i prøvefisket etter blåkveite i 2001 og eit fartøy var lisensiert i 2002 men starta ikkje prøvefisket. I 2001 vart det til saman fiska 25 tonn blåkveite og i 2002 12 tonn. Norske fartøy fiska 1 tonn breiflabb i prøvefiske i 2001 men starta ikkje fiske etter breiflabb i 2002. Det vart heller ikkje starta prøvefiske etter håbrann/pigghå i desse åra slik det er løyve til.

Norske ringnotfartøy plar fiske kolmule i færøysk sone mot slutten av kolmulesesongen, det vil seie i april/mai. Norske fartøy fiska 47.340 tonn kolmule i 2001 og 35.000 tonn i 2002.

6.1.4 Noreg – Grønland

6.1.4.1 Kommentarer til oversikten

Fisket etter blåkveite med trål ved Vestgrønland måtte skje sør om 64°30' N og med ei avgrensing på 6 fartøy i fiske samstundes i sona. Det deltok 4 trålarar og 2 linefartøy i fisket i 2001, medan det var 5 trålarar med i fisket i 2002. I fisket etter blåkveite ved Austgrønland deltok 10 linefartøy og 4 trålarar i

2001, medan 8 linefartøy og 4 trålarar deltok i 2002.

I 2001 og 2002 var det 18 reketrålarar som tilfredsstilte krava til deltaking i dette fisket ved Austgrønland (kvoten er tildelt av EU, sjå tabell 6.4). Maksimalt 15 fartøy kunne fiske etter reker samstundes i grønlandsk sone. Totalt 15 fartøy deltok i rekefisket i 2001 mot 11 fartøy i 2002.

I 2001 nytta Noreg uerkvotane (samansett av 1.000 tonn uer tildelt Noreg for eit fiske i grønlandsk sone etter den bilaterale avtala med EU og 100/200 tonn frå Grønland) fullt ut (sjå også norske fangstar i Irmingerhavet, punkt 6.1.9). I 2002 vart det fiska 1.227 tonn uer av ei kvote på til saman 1.400 tonn.

I fisket etter kveite ved Austgrønland er det berre høve til å fiske med line. I 2001 fiska 8 linefartøy, og i 2002 fiska 2 linefartøy. 3 av desse linefartøya fekk for 2001 ein høgare fartøykvote fordi fisket dei-ra var innretta mot kveite. I 2002 fikk dei fritt fiske innanfor totalkvoten.

I dei siste åra har det ikkje vore mogleg å utnytte torskekvoten som følgje av den dårlege bestandssituasjonen for torsk ved Grønland (Aust- og Vestgrønland). Om situasjonen for bestanden bertrar seg, vil dette kunne bli ein viktig kvote for norske fartøy. Noreg hadde også høve til å ha inntil 10 % samla bifangst av andre artar.

Tabell 6.6 Oversikt over Noreg sine kvotar og fangstar i grønlandsk sone

Område/art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Vestgrønland:				
Blåkveite	600	600	559	600
Austgrønland:				
Blåkveite	300	525	288	452
Kveite	393	393	182	194
Uer	200	400	200	227
Vest- og Austgrønland:				
Torsk	700	600	35	2

Tabell 6.7 Oversikt over Noreg sine kvotar og fangstar i islandsk sone

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Brosme, lange, blålange	500	500	501	491
Blåkveite	–	–	–	–
Kveite	–	–	14	18
Uer	–	–	24	16
Anna	–	–	84	81
Lodde	13.982	13.982	13.982	13.982

6.1.5 Noreg – Island, om fisket etter botnfisk ved Island, og fisket etter lodde

6.1.5.1 Kommentarer til oversikten

I tillegg til kvoten på 500 tonn botnfisk hadde norske fartøy også høve til å ha inntil 25% bifangst av andre artar. Loddekvotane er inkludert i dei norske loddekvotane for sesongane 2001/2002 og 2002/2003. Sjå tabell 6.7.

6.1.6 Noreg-Grønland-Island; lodde ved Jan Mayen, Grønland og Island

I følge den gjeldande trepartsavtalen (fiskeriavtalen) for lodde, varar sesongen for loddefisket frå 20. juni til 30. april. Det er likevel ikkje tillete for norske fartøy å drive fiske etter 15. februar i islandsk sone. I sesongen 2001/02 fiska norske fartøy om vinteren, i motsetnad til sesongen 2002/03 då det ikkje vart fiska om vinteren. Sjå tabell 6.8.

6.1.6.1 Kommentarer til oversikten

Noreg hadde ein førebels kvote frå starten av sesongen 2001/02 på ((1.050.000 tonn x 8%) + 6.700 tonn(EU) + 13.982 tonn («Smottholavtalen»)) » + 7.633 tonn (kompensasjon frå Island)) = 112.315 tonn = 112.315 tonn. TAC vart i løpet av 2 omgangar

auka til 1.300.000 tonn, slik at endeleg norsk kvote etter trepartsavtalen for sesongen 2001/2002 blei 132.315 tonn

For sesongen 2002/2003 hadde Noreg ein førebels kvote frå starten av sesongen på ((1.040.000 tonn x 8%) + 6.700 tonn (EU) + 13.980 tonn («Smottholavtalen»)) + 15.674 tonn (kompensasjon frå Island)) = 119.554 tonn. TAC vart i løpet av sesongen redusert til 910.000 tonn, slik at endeleg norsk kvote etter trepartsavtalen for sesongen 2002/2003 blei 109.154 tonn.

Til saman blei det fiska 113.166 tonn i sesongen 2001/02 av totalt 62 ringnotfartøy. Dei tilsvarende tala for 2002/03 sesongen var 119.412 tonn og 78 deltakande ringnotfartøy. Trepartsavtalen gjeld sesongen 2001/02, medan 13.870 tonn frå «Smottholavtalen» gjeld kalenderåret 2001. Det same gjeld EU-kvoten på 6.700 tonn. Tilsvarende gjeld for 2002. Mellom anna på bakgrunn av dette er det postulert at det først blir fiska på «smottholkvoten», så EU-kvoten og til sist kvoten etter trepartsavtalen.

6.1.7 Noreg – EU (Sverige – Danmark), om fisket i Skagerrak/Kattegat.

Torsk, raudspette og reker kan fiskast i Skagerrak. Dei andre artane i Skagerrakavtalen kan fiskast både i Skagerrak og Kattegat.

Tabell 6.8 Oversikt over Noreg sine kvotar og fangstar på lodde i sesongane 2001/02 og 2002/03

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001/2002	2002/2003	2001/2002	2002/2003
Lodde	132.315	109.154	113.166	119.412

Tabell 6.9 Oversikt over Noreg sine kvotar og fangstar¹ i Skagerrak/Kattegat

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Torsk	230	230	133	145
Hyse	170	265	148	146
Sei	–	–	–	–
Kviting	45	36	27	23
Raudspette	190	128	61	58
Sild	10.670	10.670	9.908	6.967
Makrell	–	–	363	289
Brisling	3.750	3.750	1.398	1.151
Reker	4.730	4.730	2.957	3.709

¹ Fangsttala er førebels tal frå sluttsetelstatistikken til Fiskeridirektoratet.

6.1.7.1 Kommentarer til oversikten

Dei viktigaste fiskeria for Noreg i Skagerrak er fisket etter reker og sild. Fangstane av torsk i tabellen omfattar berre fiske utanfor grunnlinja. I 2001 blei det fiska 623 tonn innanfor grunnlinja, mens det tilsvarende talet for 2002 var 498 tonn.

For sei og makrell blei kvotane fastsette i den bilaterale kvoteavtala mellom Noreg og EU. I 2001 og 2002 var det høve for norske fartøy til å fiske inn til 3.000 tonn makrell i Skagerrak. Det var norske kystfartøy som fiska makrell i Skagerrak.

I 2001 blei sildekvoten delt med 3.000 tonn til kystgruppa og det resterande kvantumet til ringnotgruppa. Same fordelinga galdt i 2002. Brisling blei fiska av kystbrislingflåten, mens rekekvoten blei fiska av kystrekeflåtarane.

6.1.8 Norsk fiske i det nordvestlege Atlanterhavet.

6.1.8.1 Kommentarer til oversikten

Det har ikkje vore fastsett loddekvote i NAFO-underområde 3NO sidan 1992. Då hadde Noreg ein loddekvote på 9.000 tonn. Dei seinaste åra har det også vore forbod mot torskefiske. I 2000 var første

gong norske fartøy fiska uer i NAFO-underområde 1F. Det er ikkje fastsett uerkvote i dette området. Noreg har og høve til å fiske mellom anna blåkveite i NAFO-underområde 3LMNO under «others-kvoten».

Rekefisket i NAFO tok til våren 1993, då norske rekeflåtarar saman med rekeflåtarar frå Færøyane og Grønland starta fiske på rekefeltet ved Flemish Cap. Rekefisket ved Flemish Cap har utvikla seg til å bli eit viktig driftsalternativ for rekeflåten ved sidan av fisket ved Grønland. Dette til tross for at fangstkvantumet er redusert samanlikna med fangstnivået dei første åra etter at dette fisket tok til. Rekefisket vart innsatsregulert i 1996. I 2001 hadde norske fartøy høve til å fiske reker i 1.665 døgn i NAFO området. Tilsvarende tal for 2002 var 1.985 døgn. Dette fisket kunne utøvast med opptil 32 fartøy. I 2001 og 2002 hadde eitt norsk fartøy i tillegg høve til å fiske 67 tonn reker i NAFO-underområde 3L, men denne kvoten vart ikkje nytta av norske fartøy korkje i 2001 eller 2002. Totalt fiska 14 rekeflåtarar i 2001 med til saman 1.566 fangstdøgn. Totalfangsten blei då 13.283 tonn. Tilsvarende tal for 2002 var 11 fartøy som fiska til saman 11.554 tonn i løpet av 1.317 døgn.

Tabell 6.10 Oversikt over Noreg sine kvotar og fangstar¹ i det nordvestlege Atlanterhavet

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Torsk	–	–	–	–
Lodde	–	–	–	–
Uer	–	–	3	–
Reker	–	–	13.283	11.554

¹ Fangsttala er innmeldte tal til Kvotekontrollen i Fiskeridirektoratet.

Tabell 6.11 Oversikt over Noreg sine kvotar og fangstar i Irmingerhavet

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Uer	3.596	3.596	4.016	4.581

6.1.9 Norsk fiske i Irmingerhavet*6.1.9.1 Kommentarer til oversikten*

Fisket etter uer i Irmingerhavet var ikkje kvoteregulert før 1996. I 2001 var TAC 95.000 tonn, Noregs kvote 3.596 tonn. I 2001 og i 2002 deltok 4 fartøy i uerfisket. Sjå tabell 6.11.

6.1.10 Norsk vårgytande sild – Fempartsavtalen

Frå og med 1997 vart firepartsavtalen frå 1996 (Færøyane, Island, Russland og Noreg) ei fempartsavtale ved at EU også vart delaktig i prosessen med å fastsetje totalkvote, fordele denne og delta i fisket saman med dei fire andre partane.

Tabell 6.12 Oversikt over kvotar og fangstar i fempartsavtalen

Nasjon	Kvote (tonn)		Fangst (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
EU	71.260	71.260	68.762	50.974
Færøyane	46.420	46.420	32.275	33.137
Grønland ¹			113	2.406
Island	132.080	132.080	81.695	127.195
Noreg	484.500	484.500	490.910	495.992
Russland	115.740	115.740	110.963	116.486
Totalt	850.000	850.000	784.718	826.190

¹ Grønland er i 2001 og 2002 i bilateral avtale med Færøyane gitt kvotar på høvesvis 113 og 2.406 tonn

Tabell 6.13 Oversikt over fangstar av norsk vårgytande sild i ulike soner i 2001

Nasjon/Soner	Int. farvatn	EU	Færøyane	Island	Jan Mayen	NØS	Totalt
EU	33.249	15.901	275		972	18.365	68.762
Færøyane	15.887	160			380	15.848	32.275
Grønland			113				113
Island	65.627				9.802	6.266	81.695
Noreg	10					490.900	490.910
Russland	22.636				2.691	85.636	110.963
Totalt	137.409	16.061	388		13.845	617.015	784.718

Tabell 6.14 Oversikt over fangstar¹ av norsk vårgytande sild i ulike soner i 2002

Nasjon/Soner	Int. farvatn	EU	Færøyane	Island	Jan Mayen	Svalbard	NØS	Totalt
EU	22.417	5.702			3.288	5.665	13.902	50.974
Færøyane	12.446				1.025	4.349	15.317	33.137
Grønland	2.406							2.406
Island	11.824				34.299	74.575	6.497	127.195
Noreg	4.070						491.922	495.992
Russland	25.700				545	21.706	68.535	116.486
Totalt	78.863	5.702			39.157	106.295	596.173	826.190

¹ Fangsttala er innrapporterte til NEAFC.

6.1.10.1 Kommentatarar til oversikten:

I tillegg til dei tala som kan sjåast i tabell 6.14, har EU rapportert 4.823 tonn, Færøyane 4.346 tonn og Russland 21.706 tonn sild fanga i Svalbardsona.

Noreg har i dei siste åra nytta kvoten sin fullt ut. I 2001 vart heile kvoten fiska i NØS. I 2002 vart kvoten stort sett fiska i NØS, medan eit lite kvantum vart fiska i internasjonalt farvatn.

Det russiske fisket etter norsk vårgytande sild føregjekk i hovudsak i norsk økonomisk sone i 2001 og 2002. I tillegg fiska Russland ein del sild i internasjonalt farvatn og i Svalbardsona.

Island fiska meir i internasjonalt havområde i 2002 enn i 2001. I følge innrapporterte tal til norske styresmakter auka dei islandske fangstane i Jan Mayen sona frå vel 9.800 tonn i 2001 til ca. 34.300 tonn i 2002. I 2001 og 2002 fiska ikkje islandske fartøy NVG-sild i si eiga sone.

Det færøyske fisket har føregått i dei fleste sonene i 2001 og 2002.

EU utnytta kvoten godt i 2001 og fiska heile kvoten i 2002.

6.2 Utanlandsk utnytting av kvotar i norske havområde i 2001 og 2002

6.2.1 Russland – Noreg

6.2.1.1 Fellesbestandane

Noreg og Russland har som nemnt felles forvaltning for artane torsk, hyse og lodde. Følgjande oversikt for 2001 og 2002 viser Russland sine kvotar og fangstar av desse artane etter overføring frå Russland til Noreg, men før kvotetildeling frå Russland til 3. land. Russisk forskingsfangst går ikkje fram av tala.

Tabell 6.15 Russiske kvotar og fangstar¹ på fellesbestandane i Barentshavet, etter overføring til Noreg og før overføring til tredjeland

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Torsk	183.550	143.550	183.574	163.815
Hyse	34.300	34.300	34.307	33.737
Lodde	252.000	260.000	180.098	219.446

¹ Tala er førebels tal rapporterte frå russiske styresmakter til norske styresmakter.

Tabell 6.16 Oversikt over Russland sine kvotar og fangstar i norske havområde

Område/art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
NØS N 62°N:				
Torsk	140.000	140.000	48.552	53.396
Hyse	20.000	20.000	8.321	4.698
Sei	5.000	5.000	3.605	3.189
Blåkveite	–	–	1.102	431
Steinbit	2.000	2.000	2.297	1.083
Uer	750	750	812	547
Snabeluer	2.750	2.750	4.300	2.516
Kolmule	50.000	41.542	50.077	24.423
Lodde	252.000	253.000	50.604	10.628
Sild	85.000	85.000	68.650	68.535
Andre artar	3.000	3.000	1.069	244
Fiskerisona ved Jan Mayen:				
Reker	–	–	–	–
Sild	7.200	7.200	2.691	545

Tabell 6.17 EU sine kvotar og fangstar på fellesbestandane i Nordsjøen etter overføring frå Noreg til EU og før overføring til tredjeland

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Torsk	40.340	41.420	36.782	38.443
Hyse	53.345	82.275	36.680	50.384
Sei	41.760	64.800	40.729	52.967
Kviting	26.730	36.900	18.540	14.829
Raudspette	76.540	74.610	76.468	66.939
Makrell	23.190	23.693	38.833	25.011
Sild	188.150	188.150	178.030	180.289

6.2.1.2 Kommenterar til oversikten

Av torskeknoten i NØS i 2001 blei 35 % fiska. Tilsvarende tal for 2002 var 38 %. Russland hadde ei utnytting av sin kvote av hyse i NØS på 42 % i 2001 og på 23 % i 2002.

Sei- og uerkvotane kan berre nyttast til bifangst, medan steinbit- og snabeluerkvotane skal dekkja både direkte fiske og bifangst. Kolmulekvoten kan også fiskast i fiskerisone ved Jan Mayen. Russland fiska ikkje kolmule i fiskerisone ved Jan Mayen korke i 2001 eller 2002.

Russland utnytta ikkje kvotane for norsk vårgytande sild i norsk økonomisk sone fullt ut korkje i 2001 eller i 2002. Det stod om lag 16.500 tonn att både i 2001 og 2002. Kvoten av andre artar for 2001 og 2002 er ikkje spesifisert.

6.2.2 EU – Noreg

6.2.2.1 Fellesbestandane

I Nordsjøen har Noreg og EU som nemnt felles forvaltning for artane torsk, hyse, sei, kviting, raudspette, sild og makrell. Delar av EU sine kvotar for konsumartane kan fiskast i NØS, sjå tabell 6.18. EU sine kvotar og fangstar² av desse bestandane etter overføring frå Noreg til EU, men før kvotetildeling frå EU til 3. land i 2001 og 2002 var følgjande, sjå tabell 6.17.

Kvotane for sei og makrell omfattar Nordsjøen og Skagerrak. I 2001 og 2002 vart makrellkvoten fullt utnytta. Også sildekvoten vart godt utnytta. EU sine fangstar av makrell blir kommentert i punkt 6.2.2.2.

Som nemnt i punkt 6.1.2.2 om norske kvotar på fellesbestandane merka (*) i EU-sona syner tabell 6.18 på tilsvarende måte kor mykje EU og Noreg er samde om at EU-fartøy kan fiske i NØS.

6.2.2.2 Kommenterar til oversikten

Frå og med 1998 har EU ein kvote av torsk nord om 62°N som tilsvarende 4,14% av TAC for norsk-arktisk torsk. I åra 2001 og 2002 har EU nytta torsk-, sei-, hyse- og blåkveitekvotane nord om 62°N svært godt.

EU sin makrellkvote nord om 62°N kunne også fiskast sør om 62°N i ICES-område IVa i 2001 og 2002. Dette forklarar avvika mellom kvote og fangsttal for Nordsjøen. EU sin kvote av blåkveite og samlekvoten for andre artar nord for 62°N er bifangstkvotar.

EU sine fangstar i NØS sør for 62°N som del av EU sine samla fangstar utgjer i 2001 og 2002 følgjande prosentar, for torsk 30% og 25%, for hyse 31% og 21%, for sei 39% og 23%, for kviting 7% og 6% og for raudspette 5% og 4%.

EU sin samla makrellkvote i NØS var 36.990 tonn i 2001 og 37.793 i 2002. EU utnytta 72% av denne kvoten i 2001 og 78% i 2002. EU sine fangstar av sild i NØS i Nordsjøen av samla fangstar utgjer 10% i 2001 og 8% i 2002.

Augepålkvoten gjeld augepål og kolmule. Ved fiske etter augepål/kolmule og/eller tobis kan den einskilde kvoten overskridast med inntil 40.000 tonn under føresetnad av at samla fangst av augepål/kolmule og tobis ikkje overstig 200.800 tonn. EU si utnytting av industrikvoten på 200.800 tonn i 2001 og 181.800 tonn i 2002 var respektive 31% i 2001 og 27% i 2002.

EU hadde ei utnytting på 88% av kvoten andre artar i Nordsjøen i 2001 og 82% i 2002.

² Fangsttala er frå EU-kommisjonen.

Tabell 6.18 Oversikt over EU sine kvotar og fangstar i norske jurisdiksjonsområde

Område/Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
NØS, N 62°N:				
Torsk	16.355	16.355	16.401	16.416
Hyse	1.850	1.850	1.528	998
Sei	3.240	3.240	3.211	3.134
Blåkveite	100	100	99	48
Uer	1.500	1.500	313	78
Snabeluer	1.500	1.500	338	294
Makrell	13.800	14.100	–	–
Andre artar	450	450	55	187
NØS, Nordsjøen ¹				
Torsk*	35.380	36.200	11.153	9.783
Hyse*	40.710	62.080	11.392	10.653
Sei*	42.640	66.150	15.785	12.166
Kviting*	25.190	25.190	1.263	925
Raudspette*	30.000	31.500	3.485	2.859
Makrell*	23.430	23.933	26.556	29.324
Sild*	50.850	50.850	17.385	14.992
Augepål	50.800	31.800	10.083	16.825
Kolmule ²	–	–	34.092	18.781
Tobis	150.000	150.000	18.734	13.621
Reke	1.040	1.040	1.053	727
Andre artar	11.000	11.000	9.721	9.057
Fiskerisona ved Jan Mayen:				
Kolmule	1.000	1.000	–	–

¹ EU sine kvotar i NØS i Nordsjøen, er både i 2001 og 2002 sett saman av to kvoteavtaler; avtala mellom EU-Noreg og avtala mellom Sverige-Noreg. Avtala mellom Sverige og Noreg er dessutan presentert under 6.2.7.

² Bifangst i augepålfisket

6.2.3 Færøyane – Noreg

6.2.3.1 Kommentatarar til oversikten

Færøyane sine kvotar av torsk, hyse og uer nord om 62°N var samansett av kvotane frå Noreg og tildelingar frå Russland. Etter avtale med Noreg kan delar av Færøyane sine kvotar i russisk økonomisk sone (RØS) fiskast i NØS. I 2001 utgjorde kvotane frå Noreg 1.700 tonn torsk, 395 tonn hyse, 250 tonn sei og 40 tonn andre artar, medan kvotane frå Noreg i 2002 representerte 1.700 tonn torsk, 350 tonn hyse, 350 tonn sei og 40 tonn andre artar. Differansen mellom kvotane i oversikten i tabell 6.19 og kvotane frå Noreg syner altså det kvantum Færøyane kunne fiske av russisk tildelte kvotar i NØS.

Makrellkvoten til Færøyane kunne også fiskast i NØS i den nordlege delen av Nordsjøen (ICES

område IVa). I praksis har kvoten dei siste åra vorte fiska i Nordsjøen.

Færøyane sin seikvote sør for 62°N inkluderer bifangst av sei i andre fiskeri. Det same gjeld for sildekvoten. Augepålkvoten på 23.000 tonn i 2001 omfattar også tobis, kolmule og maksimalt inntil 2.000 tonn brisling. I tabellen er fangstane av augepål, kolmule, og tobis samla under augepål. Færøyane fiska ikkje brisling i NØS korkje i 2001 eller i 2002. Augepålkvoten i 2001 dekkjer også bifangst av andre artar bortsett frå sei og sild.

Kvotane på hestmakrell og håbrann/pigghå kan også fiskast nord for 62°N.

Både i 2001 og 2002 har Færøyane fiska kvotane av torsk og hyse i NØS nord om 62°N. Makrellkvoten vart nytta fullt ut både i 2001 og 2002. Det stod att ein del av seikvoten både i 2001 og 2002.

Tabell 6.19 Oversikt over Færøyane sine kvotar og fangstar i norske havområde

Område/art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
NØS, N 62°N:				
Torsk	4.300	4.300	4.301	4.277
Hyse	795	452	786	452
Sei	250	350	518	520
Blåkveite	–	–	10	12
Uer	–	–	50	17
Kolmule	2.000	500	–	–
Lodde	14.000	13.000	4.739	11.270
Makrell	9.225	9.590	–	–
Andre artar	190	170	2	14
NØS, Nordsjøen:				
Sei	1.400	1.400	1.238	1.021
Sild	1.200	1.200	1.082	1.418
Augepål	23.000	21.000	2.316	4.537
Makrell	–	–	9.304	9.770
Hestmakrell	2.000	400	11	441
Håbrann/pigghå	300	300	2	1
Andre artar	–	280	75	347
Fiskerisona ved Jan Mayen:				
Kolmule	250	100	–	–
Reker	100	50	44	13

6.2.4 Grønland – Noreg

6.2.4.1 Kommentarer til oversikten

Grønland har nytta torske-, hyse- og seikvotane godt i 2001 og 2002. I 2001 overførte Grønland torske- og hysekvote tildelt frå Russland til NØS på høvesvis 1.861 tonn og 261 tonn. I 2002 var netto overføringar høvesvis 2.360 tonn torsk og 520 tonn hyse frå RØS til NØS.

I NØS sør for 62°N hadde Grønland i 2001 og 2002 ein kvote på 1.000 tonn torsk, hyse og sei samla. Av dette kunne torsk utgjere maksimalt 100 tonn i 2001 og 2002. I 2001 og 2002 fiska eitt fartøy botnfisk i NØS i Nordsjøen. Sjå tabell 6.20.

Tabell 6.20 Oversikt over Grønland sine kvotar og fangstar i norske havområde

Område/art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
NØS, N 62°N:				
Torsk	3.561	4.060	3.561	4.059
Hyse	541	850	541	593
Sei	700	950	701	823
Andre artar	150	150	81	79
NØS, Nordsjøen:				
Torsk	100	100	35	31
Sei	900	1.000	896	694
Andre artar	–	–	27	30

Tabell 6.21 Oversikt over Island sine kvotar og fangstar i 2001 og 2002.

Art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Torsk	3.660	3.660	3.507	3.637
Hyse ¹	–	–	650	355
Sei ¹	–	–	41	68
Anna ¹	–	–	73	66

¹ Bifangst inntil 30 %

Tabell 6.22 Oversikt over EU sine kvotar og fangstar i Skagerrak/Kattegat

Område/art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
Torsk	6.770	6.870	7.038	6.572
Hyse	3.830	6.035	2.027	4.495
Kviting	2.455	1.964	252	229
Raudspette	9.210	8.279	9.139	6.643
Sild	69.330	69.330	71.830	66.327
Brisling	46.250	46.250	42.243	30.808
Reker	5.420	5.420	2.981	3.901

6.2.5 Island – Noreg

Island fekk ein torskekvote i NØS nord for 62°N på 3.660 tonn både i 2001 og 2002 som eit resultat av «Smottholavtala». Sjå tabell 6.21.

6.2.6 EU (Sverige – Danmark) – Noreg, om fisket i Skagerrak/Kattegat

Torsk, raudspette og reker kan fiskast berre i Skagerrak. For dei andre artane gjeld kvotane både Skagerrak og Kattegat.

6.2.6.1 Kommenterar til oversikten

Det er i hovudsak Danmark og Sverige som fiskar på desse kvotane, men for enkelte artar har også andre EU-land mindre kvotar.

Tabell 6.22 syner at EU nyttar dei fleste kvotane i Skagerrak/Kattegat godt. På autonomt grunnlag kvoteregulerar EU også andre bestandar enn dei som det er fastsett kvotar på gjennom avtalen om regulering av fiskebestandane i Skagerrak/Kattegat. Desse er tunge, lysing og sjøkreps.

Tabell 6.23 Oversikt over Sverige sine kvotar og fangstar i norske havområde

Område/art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
NØS, Nordsjøen:				
Torsk	380	200	465	370
Hyse	635	880	509	287
Sei	880	1.350	1.156	1.295
Kviting	190	190	6	65
Augepål	800	800	3	458
Makrell	240	240	2.555	2.566
Sild	850	850	680	572
Reke	140	140	142	142
Andre artar	–	–	427	705

Tabell 6.24 Oversikt over Polen sine kvotar og fangstar i norske jurisdiksjonsområde

Område/art	Kvotar (tonn)		Fangstar (tonn)	
	2001	2002	2001	2002
NØS, N 62°N:				
Kolmule	3.000	–	–	–
Andre artar	100	–	–	–
NØS, Nordsjøen:				
Torsk	–	–	18	33
Sei	750	750	756	748
Andre artar	75	75	37	57
Fiskerisona ved Jan Mayen:				
Kolmule	5.000	–	–	–

6.2.7 Sverige – Noreg

6.2.7.1 Kommenterarar til oversikten

I oversikten er fangstane av kviting og lyr samla under kviting. Fangstane av lyr utgjorde 59 tonn i 2001 og 59 tonn i 2002. Augepålkvoten til Sverige omfattar også annan industrifisk (kolmule, tobis, brisling og hestmakrell), av dette kunne det fiskast maksimalt 400 tonn hestmakrell. I tabellen er fangstane av augepål, kolmule, tobis og hestmakrell samla under augepål. I 2001 fiska svenske fartøy 3 tonn industrifisk og i 2002 fiska dei 43 tonn. Svenske fartøy fiska ikkje hestmakrell i NØS i 2001 men fiska 415 tonn i 2002.

I samband med at Sverige blei medlem i EU frå 1. januar 1995, fekk svenske fartøy høve til å fiske i NØS i Nordsjøen på EU sine kvotar av torsk, hyse, sei, kviting, makrell og sild i medhald av avtalen mellom EU og Sverige. Sverige sine kvotar tildelt av EU forklarar kvifor Sverige tilsynelatande har overfiska nokre av kvotane som er presenterte i tabell 6.23.

I hovudsak er det svenske fisket retta mot kvotane deira av torsk, sei, makrell, sild og reke.

6.2.8 Polen – Noreg

6.2.8.1 Kommenterarar til oversikten

Kvoten av andre artar nord for 62°N gjeld bifangst i fiske etter kolmule. Grunna den uavklarte situasjonen for kolmule vart det ikkje gitt kolmulekvote til Polen i 2002.

Frå og med 1995 blei Polen sitt kvotearrangement i Nordsjøen endra. Botnfiskkvoten blei då omgjort til ein seikvote, der det var tillate med inntil 10 % bifangst av andre artar i fisket etter sei. Polske fartøy er primært interesserte i sei. Polakkane har utnytta seikvoten godt både i 2001 og 2002.

Fiskeridepartementet

t i l r å r :

Tilråding frå Fiskeridepartementet av 27. juni 2003 om dei fiskeriavtalane Noreg har inngått med andre land for 2003 og fisket etter avtalane i 2001 og 2002, blir send Stortinget.